

Szám: 2-4/2007.

K I V O N A T

***a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2007. április 19-i
ülésének jegyzőkönyvéből***

**A Tolna Megyei Közgyűlés 36/2007. (IV. 19.) közgyűlési
határozata a Tolna Megyei Önkormányzat 2007–2010.
évekre szóló programjáról:**

A Tolna Megyei Önkormányzat 2007–2010. évekre szóló programját a közgyűlés megtárgyalta és a mellékletben foglalt tartalommal jóváhagyja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: folyamatos

k.m.f.t.

***dr. Puskás Imre sk.
a Közgyűlés elnöke***

***dr. Bartos Georgina sk.
megyei főjegyző***

A kivonat hitelül:

Weisz Éva

A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSÉNEK
A 2007- 2010. ÉVEKRE SZÓLÓ
P R O G R A M J A

Szekszárd, 2007. április

TARTALOMJEGYZÉK

- 1. ELŐSZÓ**
- 2. A MEGYEI ÖNKORMÁNYZATOK FELADATA, SZEREPE**
- 3. TOLNA MEGYE HELYZETE, JELLEMZŐI A PROGRAM ELFOGADÁSA IDŐSZAKÁBAN**
 - 3.1 A GAZDASÁG HELYZETE**
 - 3.2 TOLNA MEGYE HELYZETE**
 - 3.3 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT PÉNZÜGYI HELYZETE**
 - 3.4 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT KÖZSZOLGÁLTATÁSOK HELYZETE**
 - 3.5 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KAPCSOLATRENDSZERE**
- 4. AZ ÖNKORMÁNYZAT 2007-2010. ÉVEKRE SZÓLÓ PROGRAMJA**
 - 4.1 GAZDASÁGI PROGRAM, PÉNZÜGYI POLITIKA**
 - 4.2 EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁS**
 - 4.3 KÖZOKTATÁS ÉS SZAKKÉPZÉS**
 - 4.4 KULTÚRA, SPORT**
 - 4.5 TERÜLETFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETVÉDELEM**
 - 4.6 KÜLKAPCSOLATOK**
 - 4.7 TÁRSADALMI KAPCSOLATOK ÉS NYILVÁNOSSÁG**

**„ERŐSÖDŐ MEGYEI SZEREPVÁLLALÁS”
A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT 2007 ÉS 2010 KÖZÖTTI
PROGRAMJA**

ELŐSZÓ

A Tolna Megyei Önkormányzat – a többi megyéhez hasonlóan – ebben a kormányzati ciklusban igen nehéz helyzetbe került a Kormány a megyéket ellehetetlenítő intézkedései miatt. A megyék kormánykoalíció kiüresítését egyrészt a közigazgatás átszervezésével, másrészt költségvetési eszközökkel próbálta elérni. Az Alkotmány és a helyi önkormányzatokról szóló törvény azonban továbbra is legitimációt és ebből eredően feladatokat határoz meg a megyei önkormányzatok számára. Ez alapvetően kijelöli tevékenységünk fő irányait. Arra kell törekednünk, hogy megyei szerepünk erősödjön, és stabil alapokra kerüljön a megyei önkormányzat és az általa működtetett intézményrendszer, annak érdekében, hogy a 2010-től felálló új Kormány erős és kiszámítható megyékre támaszkodhasson. A kötelező és önként vállalt feladatok ellátásával a megyében élők összetartozását, identitásuk erősítését is szolgálni kívánjuk. A törvényi kötelezettségeken és az általunk felvállalt feladatokon túl a fejlesztési forrásokban rejlő lehetőségeket is ki kell használnunk céljaink megvalósítása érdekében.

Megyénk fejlesztési elképzeléseinél kiemelten kell gondolnunk adottságainkra, a humán erőforrásokra, azokra a térségünkben fellelhető előnyökre, melyeket eddig nem, vagy csak nagyon kis mértékben sikerült hasznosítanunk.

Olyan megyét szeretnénk építeni, amely

- megtartó erővel bír az itt élők számára,
- természeti kincsei és hagyományai által turisztikai vonzerőt jelent a megyén kívüliek számára is,
- a még hiányzó infrastruktúra kiépítésével a gazdasági befektetőknek lehetőségeket kínál,
- a fejlődő mezőgazdaság és a mind nagyobb arányban megjelenő ipar számára biztosítani tudja a tudásbázist és a szakképzett munkaerőt,
- erősödő pozíciói révén a fejlesztési források elnyerésében is élen jár,
- az eddigieknél egy dinamikusabban fejlődő, derűs térségévé válik a régiónak.

A Tolna Megyei Önkormányzat ahhoz, hogy céljait teljesíteni tudja széles körű együttműködésre törekszik megyén belül és azon kívül is. A megyén belüli együttműködést szolgálják azok a kezdeményezések, melyeket a jövőben is folytatni és erősíteni szeretnénk. Állandó kapcsolatot ápolunk a települések polgármestereivel - kiemelten kezelve a kistérségi és mikrotérségi központokat - az intézményeink vezetőivel, a megye életében meghatározó szerepet betöltő vállalkozások vezetőivel, a civil szervezetek képviselőivel és a térség országgyűlési képviselőivel.

Fejlesztési elképzeléseinket azonban behatárolják a pénzügyi lehetőségeink, melyek - a többi megyéhez hasonlóan – a kötelező önkormányzati feladatok ellátásához sem jelentenek maradéktalanul fedezetet az elégtelen központi finanszírozás miatt. Ennek ellenére felvázoltunk olyan terveket, amelyeket a Tolna Megyei Önkormányzat a következő években uniós források felhasználásával szeretne megvalósítani.

Ha elképzeléseink célba érnek, akkor tovább javul a megyében élők egészségügyi ellátása, olyan kulturális központ jön létre, amely a megye büszkeségévé válhat és a Vármegyeháza ténylegesen bekapcsolódhat a térség idegenforgalmába. A fejlesztések szem előtt tartásával gondoskodunk - a szükséges ésszerűsítések végrehajtásával - a megyei intézményrendszer működtetéséről, az önkormányzati feladatokat ellátó szervezetek támogatásáról, mindezekén keresztül a közszolgáltatások folyamatos és minél magasabb színvonalú biztosításáról. Célunk, hogy sikerüljön minél több területen lépésről-lépésre előrébb haladni, azért, hogy védhessük és továbbadhassuk utódainknak Tolna megye értékeit, közös értékeinket.

Szeretnénk, ha a dél-dunántúli régió szlogenjét, mely szerint ez egy derűs és dinamikus régió, Tolna megye is tartalommal és élettellel töltené meg, de ez csak a polgárok összefogásával és tenni akarásával valósulhat meg.

2. A MEGYEI ÖNKORMÁNYZATOK FELADATA, SZEREPE

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban Ötv.) preambuluma a következőket tartalmazza: „az Országgyűlés – követve hazánk haladó önkormányzati hagyományait, továbbá az Európai Önkormányzati Karta alapkövetelményeit – elismeri és védi a helyi közösségek önkormányzáshoz való jogait. A helyi önkormányzás lehetővé teszi, hogy a választópolgárok helyi közössége – közvetlenül, illetőleg a választott helyi önkormányzatok útján – önállóan és demokratikusan intézze a helyi érdekű közügyeit.”

A megye területi, közigazgatási és politikai egység, amelynek választópolgárait megilleti az önkormányozás joga. A megye az egységes állami közigazgatás része, egyben az önkormányzati közigazgatás egyik fontos összetevője.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya tartalmazza, hogy a helyi önkormányzatok alapjogai egyenlők, az önkormányzatok kötelezettségei azonban eltérőek lehetnek. A települési és a megyei önkormányzatok egyenrangúak, a kölcsönös érdekek alapján együttműködnek. A megye nem korlátozza a települések önállóságát, hanem – közigazgatásilag és földrajzilag körülhatárolhatóan – mellérendelt módon együttműködik azokkal és a kölcsönös érdekek alapján azok képviselőit is ellátja.

A megyei önkormányzatok alapvető rendeltetése, hogy kiegészítő, kisegítő jelleggel biztosítsák mindazon közszolgáltatásokat, amelynek ellátására a települések gazdasági helyzetükből adódóan nem képesek.

A megye politikai egység is, hiszen a megyében élő állampolgárok a Parlament, illetve a helyi (területi) önkormányzat létrehozásával gyakorolhatják alapvető alkotmányos jogukat, a választójogot.

A megyei önkormányzatok feladat- és hatáskörét a törvényalkotói akarat, a települési önkormányzatok fakultatív feladatvállalása, valamint a megyei önkormányzatok önkéntes feladatvállalása határozza meg.

Az elmúlt években a kormányzat részéről felerősödött a közigazgatási régiók létrehozásának szándéka, az ehhez szükséges konszenzus hiányában azonban új közigazgatási struktúra létrehozására nem került sor.

Az államigazgatási feladatok regionális átszervezése azonban megindult, illetve részben lezajlott. A megyei önkormányzatokkal korábban azonos szinten működő, közigazgatási feladatot ellátó szervek regionális szervezetekbe olvadtak.

A megyei önkormányzatnak – az önkormányzatiság elvét megtartva és erősítve – arra kell törekednie, hogy a törvényi lehetőségek keretein belül megőrizze a megye pozitív hagyományait, korrekt kapcsolatot alakítson ki, illetve tartson fenn a megye településeivel, önkormányzataival, anyagi lehetőségei szerint közszolgáltatásai minőségi fejlesztésével, a szolgáltatások színvonalának megőrzésével segítse a településeket, a munkahelyek megtartását. A lakosság széles körét érintő feladatait úgy szervezze meg, lássa el, hogy tevékenységével elégedett lehessen minden érintett állampolgár.

A helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreit törvények és egyéb jogszabályok szabályozzák. A megyei önkormányzatok kötelező feladatait elsődlegesen az Ötv. határozza meg, azok konkrét tartalmát azonban ágazati jogszabályok rögzítik.

A megyei önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozik az oktatási, a kulturális, az egészségügyi, a szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények fenntartásán túl az épített- és természeti környezet védelmében, a megyei idegenforgalmi értékek feltárásában, a térségi foglalkoztatási feladatok és a szakképzés összehangolásában való közreműködés valamint a területi információs rendszer kialakítása és működtetése.

A megyei önkormányzatnak területi önkormányzatiságából adódóan jelentős szerepe van a kistérségi, a megyei illetve a regionális területfejlesztésben.

A megyei önkormányzatok főbb feladatai az alábbiak:

- térségi közszolgáltatás és intézmények fenntartása,
- a települési önkormányzatokkal közös vállalkozások, társulások létrehozása,
- érdekösszehangolás, különösen az önkormányzati infrastruktúra, az idegenforgalom, a munkaerő-gazdálkodás, a környezet- és természetvédelemben,
- a nemzetközi kapcsolatok szervezése,
- együttműködés más közttestületekkel, civil szervezetekkel, egyházakkal, nemzetiségi és etnikai kisebbségek szervezeteivel,
- minden olyan szolgáltatás, vállalkozás szervezése, amelyben a települések a megye közreműködését igénylik.

A megyei önkormányzat törvényi kötelezettségének teljesítésén túl szabadon vállalhat olyan közfeladatokat, amelyeket törvény nem utal más szerv kizárólagos feladat- és hatáskörébe, illetve amelynek gyakorlása nem sérti a megyében lévő községek és városok érdekeit.

3. TOLNA MEGYE HELYZETE, JELLEMZŐI A PROGRAM ELFOGADÁSA IDŐSZAKÁBAN

3.1 A GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM HELYZETE

Az önkormányzatok az államháztartás egyik alrendszereként ezer szállal kötődnek a gazdaság szereplőihöz, közvetlen kapcsolatban állnak a lakosság széles körével, különböző rétegeivel, szolgáltatásaikat a közösségek érdekében, a közösségek, egyének számára nyújtják. A testületek tevékenységükkel, beruházások megvalósításával segítik a település, a térség, a régió fejlődését, gyarapodását. Az önkormányzatok anyagi kondíciója sem független a gazdaság, illetve a központi költségvetés helyzetétől, az Országgyűlés jogalkotói akaratától, vagy a Kormány tevékenységétől, gazdaság- és költségvetés politikájától. A gazdasági és társadalmi folyamatok irányának megismerése saját helyzetünk várható alakulásának felmérésekor nem mellőzhető.

Az Európai Unió országaiban, 2006-ban fellendülés volt tapasztalható, intenzív növekedést mértek a környező országokban is. Magyarországot ezzel ellentétes folyamat jellemezte.

A magyar gazdaság növekedése 2006-ban a 2005. évi növekedéshez mérten némileg lassult. A bruttó hazai termék (GDP) előzetes számítások szerint 2006-ban 3,9%-kal nőtt,¹⁾ míg 2005-ben 4,2%, 2004-ben pedig 4,9% gazdasági bővülés volt mérhető.

A belföldi felhasználás már az elmúlt év első kilenc hónapjában sem nőtt, stagnáltak a beruházások is. A gazdasági növekedés döntően az importnál gyorsabban emelkedő exporton alapul.

Az ipari termelés volumene az ország egészét tekintve 2006-ban egyenletesen, összességében 10%-kal nőtt. Magyarország területi egységei közül az ipari termelés öt régióban nőtt, míg két régióban csökkent. A 2005-ben is visszaesést elszenvedő Dél-Dunántúlon 2006. évben is 2%-kal csökkent a kibocsátás.

Az építőiparban a 2005. évi fellendülés után 2006-ban kissé csökkent a termelés volumene. Épületekből többet építettek, míg a közúthálózat-fejlesztések ütemének csökkenése miatt az egyéb építmények építése visszaesett az előző évhez mérten. A mezőgazdasági termelés 2006-ban 3%-kal szűkült.

Az idegenforgalomban nem folytatódott a 2005-ben kibontakozott növekedés, mind a külföldi vendégek száma, mind az általuk eltöltött éjszakák száma csökkent 2006-ban. A visszaesést a belföldi turizmus mérsékeltebb növekedése nem kompenzálta.

Az államháztartás pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya – a helyi önkormányzatok nélkül – a Pénzügyminisztérium előzetes adatai szerint 2006-ban 2 billió forint volt, ami szinte teljes egészében a központi költségvetésben keletkezett. A teljes deficit a 2005. évi 2,1 szeresét teszi ki. A központi költségvetés bruttó adósságállománya 2006. év végén 14,7 billió forint volt, 1,9 billió Ft-tal több mint egy évvel korábban.

A munkaerőpiac az év folyamán 42 ezer fővel bővült. Éves átlagban 3930 ezer fő számított foglalkoztatottnak. A foglalkoztatottság ágazati struktúrájának trendjei folytatódtak.

A foglalkoztatási arány a 15-74 éves népesség körében 50,5%-ról 50,9%-ra nőtt.

A munkanélküliek száma 317 ezerre nőtt 2006-ban, a munkanélküliségi ráta pedig a 2005. évi 7,2%-ról 7,5%-ra emelkedett. A régiók közötti területi különbségek nem mérséklődtek. A Dél-Dunántúl területén valamelyest nőtt a munkanélküliség szintje, míg a foglalkoztatottság esetében stagnálás volt tapasztalható.

Az alkalmazásban állók bruttó nominális átlagkeresete 2006-ban 8,1%-kal, a nettó keresete 7,5%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A költségvetési szférában a nettó keresetnövekedés 6%-os volt, míg a versenyszférában 8,5% volt mérhető.

¹⁾ Az adatokat és megállapításokat a KSH GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2006 című kiadványa tartalmazza

Az áremelkedés a fogyasztói, a külkereskedelmi és a termelői árak esetében is meghaladta a 2005. évit.

A fogyasztói árak alakulását alapvetően befolyásolták a kormányzati intézkedések. Az éves infláció 3,9% lett.

Szeptembertől a havi inflációs ráta számottevő gyorsulása volt megfigyelhető, ami 2007-ben is folytatódott. Ez év januárjában az előző év azonos időszakához viszonyítva a fogyasztói árak 7,8%-kal nőttek. 2007. márciusára 9%-os inflációt prognosztizálnak, míg az második felében várhatóan már csökken a infláció mértéke. A nyugdíjas fogyasztói-árindex növekedése, melynek számításánál az élelmiszerek, gyógyszerek és a lakhatással kapcsolatos költségek a fogyasztói kosárban jelentősebb súlyt képviselnek, 10,4% volt.

A magyar gazdaság, az államháztartás, a külkereskedelmi mérleg, az adósságállomány tarthatatlan helyzetét a 2006. évben nyilvánosságra került adatokból a lakosság széles köre is megismerhette. A Kormány megalakulása utáni intézkedéseiben, törvényjavaslataiban és a szeptemberben az Európai Unió Bizottságához benyújtott Konvergencia Programban minden érdeklődő szembesülhetett a mindennapi életünket, az államháztartás helyzetét, szereplőit befolyásoló gazdaságpolitika főbb elemeivel.

Az államháztartás kiugróan magas 2006. évi hiányának csökkentéséhez, az államháztartás minél gyorsabb konszolidálásához rövidtávon ható, fiskális intézkedések születtek. Ezek a döntések elsősorban az adó és járulékterhek növekedését idézték elő.

A változások a gazdaság valamennyi szereplőjét érintették, így az önkormányzatokat is.

A központi költségvetés és a Társadalombiztosítási Alapok bevételeinek növelését célzó adó és járulékemelések mellett a kiadások csökkentését hozó döntésekre is sor került, pl. csökkent a közsférában foglalkoztatottak száma, a kifizetésre kerülő bértömeg két évig nem bővíthet, illetve ide sorolható az egészségügyi ellátás területén júliustól bevezetett volumenkorlát, melynek következtében korlátozni kellett az ellátások igénybevételét is, az egészségügyi kiadások csökkentése, illetve visszafogása érdekében.

Elemzések szerint a restriktív intézkedések hatással lesznek a bruttó hazai termék alakulására. A gazdasági növekedés 2007-2008. években 2-3% közé mérséklődhet.

A Kormány prognózisa szerint a 4-5%-os növekedés 2009-től érhető el ismét.

A gazdaság pozitív irányú változását előmozdíthatja a növekvő fejlesztési források felhasználásának gazdaságélénkítő hatása.

A megemelt adó- és járulék terhek, a gyorsuló infláció, valamint a költségvetési szférában érvényesülő megtakarítások a reáljövedelmek és a fogyasztás csökkenését okozzák. Előzetes számítások szerint az egy keresőre jutó reálbér mintegy 4%-kal, a háztartások fogyasztása kb. 1%-kal fog csökkenni 2007-ben. A reáljövedelmek 2008-tól várhatóan már nem csökkennek, 2009-2011-ben - már mérsékeltebb infláció mellett - a reálbérek és a fogyasztás évi 2-3%-kal emelkedhet.

A kiigazító intézkedések 2007-ben az államháztartás hiányát 3,3 százalékponttal csökkentik, amit 2008-ban további 2,5 százalékpontos, majd 2009-ben 1,1 százalékpontos egyenlegjavítás követ. A deficit csökkentése ezt követően is

folytatódik, terv szerint évente 0,5 százalékponttal csökkenhet az államháztartás hiánya.

2008-tól elsősorban a kiadások mérséklésével szeretné a Kormány elérni a hiány csökkenését, a GDP arányos elsődleges kiadásokat 2010-ig több mint 8 százalékponttal tervezi csökkenteni.

A közösségi fogyasztásban 2007-től már visszaesés prognosztizálható. Számítások szerint ebben az évben 1,6%-kal, 2008-ban 3,3%-kal csökken az előző évhez viszonyítva a közösségi fogyasztás, majd 2009-2010-es években évi 1,6%-os növekedés következhet be.

Összességében a közszféra folyó működési kiadásai – bérek, járulékok, dologi kiadások – a GDP 19%-ának megfelelő szintről 2010-ig közel 4 százalékponttal, a GDP 15,2%-ára mérséklődnek. Ezt követően is a GDP növekedésétől elmaradó működési kiadásnövekedés várható.

A szervezeti intézkedések és a tervezett strukturális reformok az intézményrendszer jelenleginél takarékosabb működését célozzák. Az átalakuló intézményrendszer áru- és szolgáltatásvásárlásra fordított kiadásai nominálisan is mérséklődnek a következő két év folyamán, 2009-től a már alacsonyabb szintű kiadási volumen reálérték megőrzése várható.

Prognózisok szerint az infláció a 2007. évi tervezett 6,2%-os kiugró érték után 2008-tól már 3,3% körüli szintre mérséklődhet, ezt követően pedig további lassú csökkenés várható.

A rövid távon ható gyors kiigazítás mellett a Kormány olyan – az állam működésének egészét érintő - átfogó reformokkal kívánja a tartós egyensúly feltételeit megteremteni, amelyek többsége a lakosság mellett a közszolgáltatásokat nyújtó önkormányzatok működési feltételeit, feladatellátását is alapvetően befolyásolja és a jövőben is meghatározza.

A tervezett intézkedések lényeges pontokon érintik az állam szerepét, a közösség és az egyén felelősségének kérdéseit. A változásokkal az öngondoskodás növelését, az állam szerepének és ezzel párhuzamosan kiadásainak csökkentését kívánják elérni.

A Kormány strukturális változásokat kezdeményezett az egészségügyben, a nyugdíj- és oktatási rendszerben. Az egészségügyben zajló folyamatok már ma is éreztetik hatásukat.

A közoktatás átalakításával, a szakképzés tartalmának és szerkezetének megújításával ugyancsak számolnunk kell.

A következő évekre a Kormány az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak GDP-arányos csökkentését irányozta elő. A teljesítménynövekedés elszámolhatóságának korlátozása, a kapacitásbővítések leállítása, a díjak befagyasztása stb. már 2006-ban jelentősen csökkentették az Egészségbiztosítási Alap kiadásait. Az intézkedések hatásaként a következő években a 2006. évinek többszörösét elérő megtakarítás képződik. Az intézkedések második csoportja az így elért nominális kiadási szint tarthatóságát szolgálja majd. Az elgondolások szerint a túlzottnak ítélt aktív kapacitások krónikus, ápolási és járóbeteg kapacitássá alakulnak át, a szolgáltatók versenyezni fognak a társadalombiztosítási finanszírozás elnyerésért. Az OEP csak a szükséges mértékben vásárol majd szolgáltatásokat.

A szolgáltatók működési kereteinek átalakítása (gazdasági társasággá alakulás) is napirenden van, lehetővé kívánják tenni a tulajdonosok eredményérdekeltségét és a dolgozók rugalmasabb bérezését biztosító foglalkoztatást. Emellett vizsgálat és mérlegelés tárgyát képezi a biztosítási piac esetleges megnyitása.

A gyógyszer-támogatási rendszer átalakítása, a gyógyszerek támogatásának csökkentése, a Társadalombiztosítási Alapok kiadásait csökkenti, míg a lakossági terhek és az önkormányzati intézmények kiadásai növekednek.

Az önkormányzati rendszer egészének reformja – a feladat-és hatáskörök ésszerűbb telepítése – széleskörű társadalmi konszenzust igényel, hiszen a vonatkozó alapvető törvények elfogadásához 2/3-os többség szükséges a Parlamentben. E többség hiányában a Kormány más eszközökkel él a hatékonyabbnak vélt feladatellátás érdekében.

A Kormány a 2007. évi költségvetési törvényben lépéseket tett az ésszerű, méretgazdaságos üzemméretet elérő társulási formák – kiemelten a többcélú kistérségi társulások – pénzügyi ösztönzésére. A többcélú kistérségi társulásoknak elsősorban a közoktatás és a szociális intézmények közös fenntartásában szánunk kiemelt szerepet. Rövid- és középtávon több közoktatási intézmény összevonására kerülhet sor, ami együtt jár a pedagógus- és nem pedagógus alkalmazottak számának csökkenésével.

A szociális és gyermekjóléti területeken az ösztönző rendszer szintén a gazdasági hatékonyság javítását szolgálja, azonban ezeken a területeken jelentős megtakarítással nem számolnak. A többcélú kistérségi társulások támogatásának fő célja az önkormányzati feladatellátás racionalizálásának ösztönzése.

A közoktatásban a pedagógusok heti kötelező óraszámának emelése, a kisiskolák tagintézménnyé válása, integrálása a 8 vagy 12 évfolyamos iskolákba hozhat megtakarításokat. Ettől az évtől a feladatellátást a közoktatási teljesítménymutató alapulvételével finanszírozza a költségvetés, a rendszer 2011-re teljeseedik ki. A központi költségvetésben 2007-re 7,6 milliárd Ft, majd 2008-ra 34,2 milliárd Ft megtakarítást remélnek az új finanszírozási rendszertől. Az önkormányzati szféra forrásai tehát ezzel azonos mértékben csökkennek. A forráskivonás jelentős átrendeződést indíthat el a közoktatás területén.

A magyar gazdaság tökevonzó képességének javítása a jövőben is prioritást élvez a Kormány gazdaságpolitikájában. A nemzetgazdasági beruházásokon belül az elkövetkező években az infrastrukturális beruházások továbbra is jelentős szerepet játszanak. Az állami infrastrukturális beruházások – részben az EU-források felhasználásával - növekedni fognak, ugyanakkor más területeken a fiskális konszolidáció következtében az állami beruházások növekedésére nem lesz lehetőség.

Az államháztartási hiány csökkentésének időszakában a gazdaságpolitika a foglalkoztatás szinten tartását igyekszik elérni. A költségvetési szférában foglalkoztatottak száma várhatóan jelentősen csökken az elkövetkező időszakban is, a versenyszférában pedig csak mérsékelt növekedést prognosztizálnak.

3.2 TOLNA MEGYE HELYZETE

Tolna megye lakosságának száma 2006. január 1-jén 247 ezer fő volt. A megyében élők száma 2001. januári állapothoz mérten megközelítőleg 8 ezer fővel csökkent.

Az elmúlt év első kilenc hónapjában megyénkben az országgal ellentétes irányú, kedvezőtlenebb népmozgalmi folyamatok voltak tapasztalhatóak. Míg országosan az elveszületések száma 2%-kal emelkedett, megyénkben további csökkenés volt tapasztalható. A halálozások száma stagnált, a népességfogyás üteme gyorsult ebben az időszakban.

Az ország területi egységeinek gazdasági fejlettsége objektíven jellemezhető a bruttó hazai termék régiós és megyei részletezettségű adataival.

A régiók gazdasági rangsorában a korábbi időszakhoz mérten alig tapasztalható elmozdulás. A régiók gazdasági fejlettsége erősen differenciált. A Dél-Dunántúl esetében az egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag 71,3%-a, ezzel a negyedik a régiók között. A megyék rangsorában sem következett be az utóbbi években számottevő elmozdulás, Tolna megye 13. a megyék rangsorában.

Megyénkben a gazdaság fejlődése 2006-ban is visszafogottabb volt az országos átlagnál. Az ipari termelés 2006. január-szeptemberben - az országban tapasztalt dinamikus növekedéssel szemben - stagnált.

Az építőipari termelés az elmúlt évben mérsékelte, 2%-os növekedést produkált. A megye építőipari teljesítménye továbbra is rendkívül alacsonynak tekinthető, az előállított termelési érték az országosan e körben regisztráltak mindössze 1,5%-át jelentette.

Az idegenforgalom területén is kisebb visszaesés volt tapasztalható 2006-ban. A vendégszám összességében bővült (3%). A megyébe érkező külföldi vendégek száma ugyanakkor erőteljesen csökkent, a belföldieké növekedett, míg a vendégek itt tartózkodásának időtartama rövidebb lett.

A beruházások adatai sem mutatnak kedvező tendenciát, az új beruházások teljesítményértéke folyó áron alig 3,5%-kal haladta meg a 2005. év azonos időszakában mért értéket. Az egy lakosra jutó teljesítményérték az országos átlagnak a felét sem éri el. Tolna megye az ország megyéi között a 7. legalacsonyabb mutatóértékkel rendelkezik.

A munkaerő-piaci helyzet alakulás kedvezőbb volt. A 15-74 éves népességet tekintve javult az aktivitási arány (54,6%) és a foglalkoztatási arány (49,5%) is, a munkanélküliségi ráta pedig (9,3%) mérséklődött.

Az alkalmazásban állók száma 2006. I-III. negyedében átlagosan 48100 fő volt, 0,9%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A versenyszférában 1,2%-kal, a nonprofit szervezeteknél 8%-kal kevesebben dolgoztak, mint 2005. év azonos időszakában.

Tolna megyében is tovább csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva 2006. szeptember végén Tamási és Tolna körzetében (14,4 illetve 13,4%) volt a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők száma, Dombóvár és környéke szintén a megyei rátát meghaladó értéket mutatott (13,2%). Legkedvezőbb helyzetben továbbra is Paks térsége volt (7,2%), de Szekszárd és Bonyhád körzetében is a megyei átlag alatt maradt a munkanélküliségi ráta (9,3, illetve 9,0%).

A megyében mind a pályakezdők, mind a 25 évesnél fiatalabbak hányada meghaladta az országos részarányt (2,1-2,1 százalékponttal).

Tolna megyében – a rendelkezésre álló adatok alapján - a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 148.400 Ft, a nettó átlagkeresete 100.100 Ft volt. A keresetek nagysága és növekedése is elmaradt az országos átlagtól.

A MEGYE KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK FŐBB JELLEMZŐI

Bizonyos fajok és természetes élőhelyek tekintetében megyénk Európában egyedülálló értékeket képvisel, ennek ellenére országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területeink négyzetkilométerre vetített átlagát tekintve Tolna megye az utolsó helyen áll a megyék között. A Természetvédelmi Hivatal adatai szerint országos jelentőségű természetvédelmi terület 16787 ha; helyi jelentőségű természetvédelmi terület 868,6 ha található a megyében.

A víz állapotvizsgálatakor külön kell értékelnünk a felszíni és a felszín alatti vizek állapotát. Általánosságban elmondható, hogy a felszíni vízfolyások jelentős része szennyezettlen érkezik a szomszédos megyékből. A megye állóvizeinek minőségét sekély mélységük miatt a tápanyagterhelés mellett a hidrometeorológiai körülmények is nagymértékben befolyásolják. A felszín alatti vizekre, elsősorban az első vízáradó rétegre a nitráttartalom jellemző. A talajvizek között különlegesen számítanak a Duna kavicssteraszán található talajvizek. Az ebből az anaerob rétegből termelt vizek nitrátot nem tartalmaznak, de a humán eredetű egyéb, egészségre nem ártalmas szennyezést jelző komponensei esetenként magasabb koncentrációt érnek el.

A megyében az összes lakásállományra vetítve 94,7%-os a közüzemi ivóvízzel való ellátottság. Jellemző még, hogy nemcsak minden településen, hanem nagyon sok önálló településnek nem számító pusztán és majorban is van közműves vízellátás. Ezeknek a vízellátó rendszereknek egy része, vagy egésze műszakilag az üzemeltethetőség határáig leamortizálódott.

Közcsonnázás tekintetében a megye rosszabb helyzetben van, mint a régió másik két megyéje. A 109 településből mindössze 46 településen van szennyvízcsatorna hálózat, amelyről a megye 24 szennyvíztisztító telepére kerül a tisztítandó szennyvíz. A megyében 42 településen szervezték meg a települési folyékony hulladék gyűjtését. A szippantott szennyvizet a 24 tisztítótelepből 16 képes fogadni.

Tolna megye minden településén megszervezték a települési szilárd hulladék közszolgáltatást, melynek keretében a megye településein összesen 12 különböző szolgáltató látja el a hulladék begyűjtését és ártalmatlanítását. A 109 településen összesen mintegy 98998 tonna kommunális szilárd hulladék keletkezik, melynek 2/3-a lakossági, 1/3-a a lakossági hulladékkal együtt kezelhető termelési, intézményi

hulladék. A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2005-ös adatai szerint a megyében 100 db szeméttelep van, melyek közül 2005 év végén mindössze 8 lerakónak volt környezetvédelmi működési engedélye. A jelenleg még üzemelő lerakók működési engedélye várhatóan 2007-ben lejár, miközben a cikói regionális lerakó – a Dél-Balatoni regionális rendszer keretében – csak 2008-tól kezdi meg működését.

A megye mezőgazdaságáról elmondható, hogy az Uniók támogatási rendszer kiteljesülésével a növénytermesztési ágazat került a legkedvezőbb termelési feltételek közé. A növénytermesztésen belül a szántóterületen a vetésszerkezet leegyszerűsödése figyelhető meg, azonban a gyakorlatilag „bikultúrás” vetésszerkezet sérülékeny.

3.3 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT PÉNZÜGYI HELYZETE

A Tolna Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetét a központi költségvetési források elmúlt két évben tapasztalható, hol mérsékeltebb, hol erőteljesebb visszafogása alapvetően befolyásolta. A 2001-2004. éveket jellemző biztonságos gazdálkodási feltételek után - hiszen ezekben az években a működés és fejlesztés forrásszükségletét is biztosító költségvetéssel és számottevő maradvánnyal rendelkezett az önkormányzat - 2005-ben, a központi támogatások csökkenése hatásaként újból 210 millió Ft hiánnyal fogadta el a Közgyűlés a költségvetését. A működési hiány volumene 2006-ban tovább emelkedett, összege elérte a 700 millió Ft-ot, emellett beruházási feladat megvalósítására 1.398 millió Ft hitelt vett fel az önkormányzat.

A 2002-2005. években – döntően a közalkalmazottak illetményemelésének hatása miatt, valamint a beruházási források bővüléséből adódóan - 11,8 milliárd Ft-ról 16,2 milliárd Ft-ra nőtt az önkormányzat feladatellátásra igénybe vehető, teljesített bevételének összege. A 2006. évben realizált összes bevételünk 18,9 milliárd Ft volt. A kiadások alakulása is dinamikus növekedést mutat, a 2002. évi 11,3 milliárd Ft-ról 2005. évre 15,7 milliárd Ft-ra emelkedett a teljesített összes kiadási volumen, míg 2006-ban 17,8 milliárd Ft-ot fordítottunk a működési és fejlesztési célok megvalósítására.

A megyei önkormányzat feladatai rendkívül sokrétűek, a megye lakosságszámához mérten jelentős intézményhálózattal rendelkezünk. Bevételeink a feladatok mennyisége miatt arra voltak elegendőek, hogy visszafogott, takarékos gazdálkodás mellett megőrizzük az ellátás színvonalát, illetve egyes prioritást élvező területeken, mint például a szociális ellátás vagy a gyermekvédelem, minőségi fejlesztés valósulhasson meg.

A költségvetési keretek betartása 2005-ben és 2006-ban is csak úgy volt biztosítható, hogy jelentős megtakarítást eredményező lépések és döntések meghozatalára került sor. A foglalkoztatottak számának csökkentése, az intézmények átszervezése többször napirenden volt az elmúlt években. A költségvetési források jelentős hányadát – 2006-ban több mint 81%-át – az intézmények fenntartása kötötte le, míg beruházásokra, felújításokra, más az önkormányzat számára fontossággal bíró területek, feladatok támogatására lényegesen kevesebb forrást mozgósíthatott az

önkormányzat. A beruházások többségét állami támogatás igénybevételével, illetve hitelből valósítottuk meg.

A kötelező önkormányzati feladatok ellátása mindenkor elsődleges volt az önkormányzat számára, az erőforrásokat is elsősorban erre koncentrálták a testületek.

A bevételek összetétele – bár kisebb elmozdulás minden évben tapasztalható volt – alapvetően nem változott. Forrásaink döntő része a központi költségvetésből származott, ide sorolható a normatív és egyéb állami támogatások, hozzájárulások mindegyike, valamint a személyi jövedelemadó bevétel, melyhez szintén normatív elosztással jutottunk hozzá. Az említett források alakulását a mindenkori költségvetési törvény aktuális szabályozása befolyásolta. 2006-ban e két jogcímen 4,6 milliárd Ft bevételünk képződött.

Kiemelt szerepe van működésünkben az Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközöknek, amely 2006-ig az egészségügyi feladatellátás biztos forrását képezte.

Saját bevételeink közül az illetékbevétel alakulása eddig kifejezetten kedvező volt, e forrásból 2006-ban megközelítőleg 1,8 milliárd Ft képződött.

Az intézményi ellátás bevételei a díjbevételek folyamatos, de a jövedelmi viszonyokat mindenkor szem előtt tartó karbantartása következtében emelkedtek, realizálhatóságuk – egy-egy kivételtől eltekintve - nem volt kérdéses.

Megállapodások megkötésével jutott az önkormányzat olyan többletforrásokhoz, amelyek egy-egy feladat részbeni működési szükségletét biztosították. Ilyen megállapodáson alapul Szekszárd Megyei Jogú Város városi könyvtári szolgáltatásainak teljesítése az Illyés Gyula Megyei Könyvtárnál, illetve a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával közösen fenntartott Magyarországi Német Színház működtetése.

A költségvetési egyensúly fenntartása 2006-ban 700 millió Ft, hét éves lejáratú működési hitel felvételével volt megteremthető. A hitelből felmerülő évi 100 millió Ft tőketörlesztés és a hitel kamatai finanszírozhatósága - a 2006. évi megtakarítási intézkedések következtetésben - biztosított volt.

A régóta húzódó Műtő- és diagnosztikai blokk beruházás befejezéséhez 1.399 millió Ft hosszú lejáratú, fejlesztési hitelt vett fel az önkormányzat. A hitel törlesztése évi 100 millió Ft-tal terheli a költségvetést, ezen felül a hitel kamatainak megfizetése további forrás biztosítását igényli. A kamatteher folyamatosan mérséklődik majd, 2007-2010. években költségvetési időszakonként 73-57 millió Ft közötti kamatkiadással kell számolni. A felhalmozási célú hitel törlesztésében segítséget jelenthet az önkormányzat számára a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatával, a Balassa János Kórházzal és a Paksi Atomerőmű Zrt.-vel kötött együttműködési megállapodás.

Az elmúlt években az önkormányzat biztosította a feladatellátás feltételeit. A közszférában foglalkoztatottak jövedelme érzékelhetően növekedett. Jelentős fejlesztések valósultak meg, amelyek elsősorban a szociális ellátás és a

gyermekvédelem területén hoztak érzékelhető változást az ellátás tárgyi feltételeiben, illetve amelyek hosszútávon biztosítják egy-egy intézmény működésének ma már elvárt színvonalú feltételeit.

Megvalósult a bonyhádi Árpád-házi Szent Erzsébet Otthon rekonstrukciója, befejeződött a pálfai Fogyatékosok Otthona, a belecskai Fogyatékosok Otthona és a szekszárdi Hétszínvilág otthon rekonstrukciója is. Emellett a Tolna Megyei Területfejlesztési Tanácstól elnyert forrásokkal számos kisebb beruházás valósult meg, amelyekkel a szociális ellátás működési feltételeit meghatározó jogszabályi előírásoknak kívántunk megfelelni.

A gyermekvédelem területén lezajlott a nagy létszámú gyermekotthonok kitagolása, az állami gondoskodásban részesülő gyermekek, fiatal felnőttek korszerű lakásotthonokban nyertek elhelyezést. Az ellátási feltételek minőségi változása egyben költségesebb működtetést jelent. A megye több településén önálló ingatlanokban működő lakásotthonok állagmegóvása a jövőben is ad feladatot számunkra.

Az oktatási intézményeknél a taneszközök és informatikai eszközök fejlesztése kapott prioritást, jelentős hátrányokat dolgoztunk le ezen a területeken. Az oktatási intézményekben az előírt taneszközök, szakmai eszközök beszerzését 2008. év végéig kell teljesíteni.

Az oktatási intézmények körében is számos a leromlott, veszélyes állapotot felszámoló rekonstrukció zajlott. Kiemelt figyelmet kapott az iregszemcsei Göllesz Viktor Általános Iskola és a Zomba-paridicsompusztai Berkes János Általános Iskola fejlesztése. Ezek a létesítmények ugyanakkor még jelentős ráfordításokat igényelnek, ahhoz, hogy megfeleljenek a mai kor követelményeinek.

Ebben az évben fejeződik be a Dr. Kelemen Endre Középiskola kollégiumának rekonstrukciója, melyhez címzett állami támogatást nyertünk el a korábbi években.

A 2006. év kiemelt beruházása volt a Balassa János Kórház Műtő- és Diagnosztikai Blokkjának 1995-ben megkezdett építésének befejezése. A betegellátás szolgálatába állított létesítmény a kórház tevékenységében minőségi változást hozhat, ugyanakkor számolni kell a blokk üzemeltetési költségeinek negatív hatásaival is.

A műtőblokk befejezését követően, már 2007-ben kezdődhetett el a kórház úgynevezett „B” épületének rekonstrukciója, amely megvalósításához címzett állami támogatást nyertünk el. A műtéti részlegek átköltözését követően vált lehetővé a felszabadult területek rekonstrukciója. A feladat megvalósítása 2008. évben fejeződhet be. A kórház egészségügyi gép-, műszer állományának avulása miatt szükséges pótlás – egyes területek kiemelt fejlesztése ellenére – csak részben oldódott meg.

Regionális Operatív Program keretében elnyert forrásból és önerő felhasználásával lezajlott a volt laktanya terület északi részén az épületek bontása, kiépítésre kerültek a további fejlesztésekhez, hasznosításhoz szükséges közművek.

Induló feltételeink tehát lényegesen kedvezőbbek ma, mint amilyenek a korábbi években voltak.

Az államháztartás hiányának csökkentését célzó kormányzati intézkedések a Tolna Megyei Önkormányzat 2007. évi pénzügyi helyzetét is hátrányosan érintették.

A központi költségvetésből származó önkormányzati források – különösen a személyi jövedelemadó bevétel – csökkentek, saját bevételeink, többek között az illetékbevétel és az intézményi díjbevételek is bizonytalanabbá váltak. A 2007. évi költségvetés bevételi főösszegét 14,9 milliárd Ft-ban állapította meg a Közgyűlés. A költségvetés egyensúlyának fenntartásához, a megtett kiadáscsökkentő intézkedések ellenére, újabb 700 millió Ft működési hitel felvétele válhat szükségessé.

A működési kiadások mérséklése következtében rendkívül feszített gazdálkodás várható 2007-ben. A feladatellátás minden területén érzékelhető megtakarítások következtében az ellátás színvonala is több területen sérülhet. A működtetéssel kapcsolatos feladatokra mintegy 13,2 milliárd Ft használható fel, míg beruházásokra, felújításokra 740 millió Ft áll ebben az évben rendelkezésre.

A tervezett kiadási volumen többletforrásaink realizálásával összhangban év közben növekedhet.

Az önkormányzat 2006. évben jelentős összegű tartalékot is képzett. Az évet 1.289 millió Ft pénzkészlettel zártuk. Ebből a módosított pénzmaradvány volumene, amely részben áthúzódó kötelezettségeink fedezetét képezi, részben szabad forrást biztosít az önkormányzat számára, 1.018 millió Ft. A pénzmaradványból a 2007. évi költségvetés elkészítésekor 549 millió Ft forrás felhasználásával számoltunk, ebből 375 millió Ft - amely összeg a volt laktanya terület déli részének eladásából keletkezett - az ingatlan megszerzésekor megkötött szerződésben foglalt célokra használható fel.

Az előző évi pénzmaradvány és a tárgyévi forrásokból képzett tartalék hozzájárulhat ahhoz, hogy az önkormányzat 2007. évi feladatait megfelelő színvonalon teljesítse.

Beruházási célok megvalósításához további források bevonása is indokolt. Az önkormányzat rendelkezésére álló bevételek arra elegendőek, hogy a legindokoltabb fejlesztésekhez az önerő biztosítható legyen, illetve nem támogatott feladatok saját forrásból megvalósíthatóak legyenek. Ezért a pályázatok előkészítésére a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani.

Az önkormányzat könyvviteli mérleg szerinti eszközállományának értéke a 2005. évi 17,5 milliárd Ft-ról 2006. év végére 19,9 milliárd Ft-ra növekedett. Ezen belül a befektetett eszközök állományának értéke 16,8 milliárd Ft-hoz közelít. Az eszközök döntő része (közel 77%-a) ingatlanvagyonban, illetve befejezetlen, még nem aktivált beruházási értékben testesül meg. Az ingatlanok többsége a törzsvagyon - forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalomképes - része, az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását szolgálja. Tartós részesedéseink értéke minimális, mindössze 3,6 millió Ft.

A követelések záró értéke meghaladja az 1 milliárd Ft-ot, ennek döntő hányadát az illetékhátralék összege teszi ki, melynek beszédese már az APEH feladata lesz.

A pénzeszközök záró állománya 1,66 milliárd Ft, ebből a költségvetési pénzkészlet közel 1,29 milliárd Ft, míg az idegen pénzeszközök volumene 370 millió Ft.

A forrásokon belül a saját tőke értéke közel 15 milliárd Ft, a tartalékok összege 1,1 milliárd Ft, a kötelezettségek állománya 3,8 milliárd Ft.

A mérlegadatokat tehát egyértelműen jelzik, hogy 2006-ban jelentős külső forrás bevonására került sor, illetve kimutathatóak a pénzühiány jelei is.

3.4 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT KÖZSZOLGÁLTATÁSOK HELYZETE

Szociális ellátás

A megye lakosságán belül tovább nőtt az idősök aránya (21,5%), és sajnos egyre többen élnek egyedül. A korstruktúra is megváltozott és egyre nagyobb arányt képviselnek a 75 év felettiek, mely előre vetíti, hogy mind az egészségügyi, mind a szociális ágazatra nagy teher hárul.

A célcsoportok közül jelentős számban megtalálhatók Tolna megyében a fogyatékkal élők is, arányuk a lakosságon belül 6,98%. (Legnagyobb számban az értelmi sérültek jelentkezik az ellátórendszerben.)

A különböző pszichiátriai betegségben szenvedők száma az elmúlt évtizedben emelkedő tendenciát mutat. Megyénkben a nyilvántartott betegek száma közel 2800 fő. A szenvedélybetegek aránya kb. a lakosság 1%-ával azonos, mely Tolna megyében 2470 főt jelent. A hajléktalanok száma nem változott az elmúlt években, becsült számuk 150-200 fő között mozog.

2003-ban a megyei önkormányzat által fenntartott szociális intézmények száma 13 volt (15 telephellyel) 1441 férőhelyszámmal. A 2006. végére az intézmények száma 10-re csökkent, az összes férőhely nem változott, csak belső átcsoportosításra került sor. 2006. január 1-jétől 3 önállóan gazdálkodó szociális intézmény fúziójára került sor (Sárpilis, Szekszárd-Palánk, Máza) úgy, hogy a férőhelyek száma nem csökkent. A teljes intézményi körön belül legszembetűnőbb változás a fogyatékkal élőket ellátó intézményeinkben következett be. Megújult a pálfai otthon, és ezzel egyidejűleg a kapacitása 250 férőhelyről 150-re csökkent.

A bővítés és rekonstrukció következtében a korábban 55 férőhelyes belecskai Fogyatékosok Otthona 115 súlyos értelmi fogyatékos ellátását biztosítja a kor követelményeinek megfelelő színvonalon. Ezzel egyidejűleg megtörtént a szekszárdi Fogyatékosok Otthonának korszerűsítése és profilváltása is. (30 férőhelyen kiskorúak, 30 férőhelyen nagykorú fogyatékosok ápoló-gondozó otthona, valamint 40 férőhelyes rehabilitációs intézeti funkcióval működik az intézmény.)

Ugyancsak látványosan javultak a bonyhádi „Árpád-házi Szent Erzsébet” Otthonban elhelyezettek életkörülményei, a mintegy 1100 millió Ft bekerülési költséggel megvalósult beruházás révén.

A bekerülésre várók állapotának, gondozási szükségletének figyelembevételével került sor 2003. január 1-jétől a gyönki és a Szekszárd-palánki Idősek Otthonán belül a demenciában szenvedők részére 50, illetve 28 férőhelyes részlegek kialakítására. Ugyancsak ettől az időpontról kezdte meg működését Értényben az idős, ápolásra szoruló hajléktalanok ellátására kialakított részleg.

Átalakításra került az alsótengelici Csilla Otthon is. A korábban idősök otthonaként működő 110 férőhelyes intézményben 100 férőhelyre csökkentettük le kapacitást, ezen belül 60 az idősök, 40 pedig az alkoholbetegek ápolását-gondozását végezte. Az elmúlt időszakban került sor a teljes profilváltásra, melynek eredményeként ma 60 férőhelyes rehabilitációs és 40 férőhelyes ápoló-gondozó részleg biztosítja az alkoholbetegségben szenvedők ellátását, szép sikerekkel. A feladatváltozással párhuzamosan megkezdődött az intézmény rekonstrukciója is, mely jelenleg is folyik. Természetesen a megyei önkormányzat fenntartásában működő (itt nem említett) intézményeknél is igyekeztünk a pénzügyi lehetőségeinken belül kisebb-nagyobb beruházásokat végrehajtani (Máza, Értény, Gyöng, Dunaföldvár stb.). Bekapcsolódtunk a „Küzdelem a munka világából való kirekesztés ellen” című PHARE pályázatba, melynek keretében 15 szakmai álláshely fejlesztésére nyílt lehetőségünk a szociális intézményekben. Ugyanakkor 2006-ban kisebb visszalépésre kényszerültünk a szakmai létszámellátottság terén.

Az értényi Idősek Otthona 2007. február 27-én beolvadt a gyönki Módszertani Otthonba és ettől az időponttól az értényi otthon a Módszertani Otthon telephelyeként működik. A Tamási-Simontornyai Városkörnyéki Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása 2007. február 28-tól kezdődően, egy éves időtartamra, átvette a Módszertani Otthon fenntartását, azzal a feltétellel, hogy legkésőbb 2008. január 15-ig – a 2008. évi költségvetési törvénytervezet normatívákra vonatkozó számai ismeretében – nyilatkozik arról, hogy az intézmény működtetését továbbra is vállalja-e. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a többcélú kistérségi társulás ez irányú nyilatkozata alapján kötelezettséget vállalt az intézmény fenntartásának visszavételére.

A megyei önkormányzat a szociális szakemberein keresztül jelentős segítséget nyújtott a települési önkormányzatoknak, valamint a többcélú kistérségi társulásoknak a szociális ellátórendszerük kiépítéséhez. Ennek egyik formáját a szolgáltatástervezési koncepciók véleményezése, majd azt követő jóváhagyása jelentette.

Eddig 20 települési önkormányzat és 3 többcélú kistérségi társulás koncepcióját véleményeztük, és terjesztettük a Közgyűlés elé jóváhagyásra.

Az esélyegyenlőség biztosítása a társadalompolitika, ezen belül a szociálpolitika kulcskérdése. Ezért 2004. évben Tolna megyében is létrejött az Esélyek Háza, mely szociális területen fejti ki tevékenységét. Fő funkciója, hogy megyei szinten szakmai, módszertani munkát végezzen, közvetett vagy közvetlen kliens-ellátást biztosítson, az esélyegyenlőséggel kapcsolatos programokat szervezze. Nagyon fontos szerepet tölt be a kapcsolatteremtésben, mely az esélyegyenlőség kérdésében érintett érdekképviselői szervek, önkormányzatok és civil szervezetek között valósul meg.

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2005-ben létrehozta a Szociálpolitikai Kerekasztalt, mely az önkormányzat véleményező, javaslattevő szerve. Feladata különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának és végrehajtásának a figyelemmel kísérése. A Kerekasztal

összetétele (intézményfenntartók, civil szervezetek stb.) lehetővé teszi, hogy a tervezési folyamatban az érintettek legszélesebb köre részt vehessen.

A Tolna Megyei Önkormányzat fontos feladatának tartja a kistérségek, települési önkormányzatok segítségét abból a célból, hogy a helyi szintű ellátórendszerek kiépülhessenek és ezáltal a rászorulóknak a lakóhelyükön (vagy annak közelében) jussanak hozzá a szükségletüknek megfelelő ellátáshoz. Ennek érdekében nyújtottuk be pályázatunkat a 2005. évben a DDRT-hez, a Nemzeti Fejlesztési Terv részeként megvalósítandó „Szociális ellátórendszer felmérés és fejlesztés” c. projekt elkészítésére, és 18 millió Ft vissza nem térítendő támogatásban részesültünk. A tanulmány szakmai része (helyzetfelmérés, szociális stratégia) Tolna megye szociális szakembereinek közreműködésével készült el. A szakmai anyagot széles körben ismertettük a kistérségek képviselőivel, a települési önkormányzatok szakembereivel és a civil szervezetekkel. Tekintettel arra, hogy a tanulmány kistérségi szinten elemzi a problémákat és ad iránymutatást a lehetséges fejlesztési irányokra, ezért valamennyi többcélú kistérségi társulásnak átadtuk a tanulmány egy-egy példányát. Az elkészült anyag segítségével reményeink szerint a 2007. évtől megnyíló Európai Unió forrásokra sikerrel pályázhatunk.

Az elmúlt időszakban 5 szociális intézményünkben indulhatott be a szociális foglalkoztatás, melynek keretében munkarehabilitációs és fejlesztő-felkészítő munka folyik.

Szociális területen az elmúlt időszak sikeresnek mondható, ez azonban nem jelenti azt, hogy a feladatainknak teljes egészében eleget tettünk. Az intézményhálózat további differenciálásra és korszerűsítésre szorul, melyhez igénybe kell venni a több megye együttműködésében rejlő lehetőségeket is.

Gyermekevédelem

Tolna megyében a gyermekvédelmi szakellátásról 2006. augusztus 31. óta egy intézmény – a Tolna Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság – gondoskodik.

Az integrált intézmény nyújtja a gyermekvédelmi szakszolgáltatást, működteti a nevelőszülői hálózatot és a gyermekotthonokat. A szakszolgáltatás, a nevelőszülői hálózat és a külső férőhelyek határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

A szakellátásra 465 gyermeknek és 80 fiatal felnőttnek van szüksége. Közülük 232-en gyermekotthonban, 304-en nevelőszülőnél és 9-en szociális intézményben élnek. Megszüntettük az oktatási intézményekben a gyermekvédelmi szakellátást, a kollégiumokból lakásotthonokba költöztek a középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékosággal élő gyermekek. Ezzel befejeződött az 1999-ben elfogadott megyei gyermekvédelmi koncepció végrehajtása. A nevelőszülői hálózaton belül, új szolgáltatásként külső férőhelyeken utógondozói ellátást biztosítunk jelenleg hét fiatal részére.

Az igazgatósághoz nyolc szakmai egység tartozik, ebből három 36-40 fős gyermekotthon, öt szakmai egység pedig 8-12 fős lakásotthonokból áll. A szakmai egységek 17 telephelyen a megye területét lefedik. Kilenc telephely és a nevelőszülői hálózat határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik, de nyolc esetben a

kevés szakdolgozói létszám, illetve a tárgyi feltételek hiánya miatt határozott időre van csak működési engedély.

A speciális gyermekotthoni ellátás még nem teljes megyénkben, de 2005. óta ellátási szerződéssel a Bezerédj-Kastélyterápia Alapítvány speciális gyermekotthonában lehetőség van a szenvedélybetegséggel küzdő fiúk elhelyezésére. A pszichiátriai beteg gyermekek számára a Dél-Dunántúli Önkormányzatok Regionális Társulása a szakminisztérium támogatásával speciális gyermekotthont épít Szigetváron, a kórház területén. Szintén régiós összefogással, a súlyos magatartási probléma miatt speciális ellátásra szoruló gyermekeknek készül gyermekotthon Kaposváron.

Gyermek- és ifjúsági feladatok

A Tolna Megyei Gyermek- és Ifjúsági Közalapítvány - beszámolója alapján - a következő módon látja el ezt a feladatot:

- a közalapítvány által szervezett ifjúsági programok (képzések, találkozók, konferenciák, közösségi programok);
- az érdekegyeztető fórumok munkájában való részvétel (kábitószervezeti egyeztető fórum, ifjúsági referensek egyeztetései, diákönkormányzati egyeztetések);
- ifjúsági civil szervezetek programjainak segítése (helyiségbiztosítás klubfoglalkozásokhoz);
- információs iroda – nonprofit szakkönyvtár működtetése:
 - adatszolgáltatás, információ nyújtás civil szervezetekről, ifjúságpolitikai kérdésekről ; pályázatfigyelés és pályázatokhoz szükséges anyagok biztosítása;
 - pályázati tanácsadás;
 - nonprofit szakkönyvek kölcsönzése;
 - gyermek és ifjúsági civil szervezetek számára jogi, pénzügyi és üzemeltetési tanácsadás;
 - fénymásolás, nyomtatás, sokszorosítás;
 - számítógép használat;
 - teremhasználat (aktuális bérleti feltételek mellett);
- hazai és nemzetközi ifjúsági találkozók, konferenciák, való részvétel.

Oktatás, szakképzés

A közoktatás-politikában bekövetkező változások a megye oktatásrendszerét is nagymértékben meghatározzák. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatásának ösztönzése, a szakképzés átalakításának terve, vagy az intézmények integrációjával szembeni elvárások egyaránt befolyásolták az általunk fenntartott iskolák működését.

A megyei önkormányzat fontos koordináló szerepet vállalt a megye gazdasági igényeit is figyelembevevő szakember utánpótlás biztosításában. A kilenc szakiskolával megkötött együttműködési megállapodás hatására az utóbbi években csökkent a párhuzamos képzések száma, növekedett a szakmai csoportok tanulólétszáma, és sikerült olyan szakképzések indítása is (műszerész, hegesztő, géplakatos, víz- és központi fűtészszerelő) amelyek már közel egy évtizede hiányoztak a megye képzéséből.

2004. szeptemberében a Tolna Megyei Önkormányzat Szekszárd Megyei Jogú Várossal, Dombóvár, Bonyhád, Tamási Városok Önkormányzataival közösen pályázatot nyújtott be Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozására. Sajnos akkor nem sikerült a nyertesek közé kerülni. Reményeink szerint a 2007-ben várható pályázati kiírásra benyújtandó pályázatunk sikeres lesz, és – az ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvánnyal és az FVM-mel, mint fenntartókkal kiegészülve - létre tudjuk hozni a nyolc szakképző iskola konzorciumából álló Tolna megyei TISZK-et.

Megfelelő működés esetén az integrált szakképző központ nagyon jelentős szakmai színvonal emelkedést jelentene a megye iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakmai képzésében is.

Az oktatási ágazatban az elmúlt néhány évben jelentős pályázati forrásokat sikerült bevonni, melynek révén több területen is fejlődtek intézményeink. A különböző szakképzési pályázatokon elnyert több mint 200 millió Ft segítségével a szakképzés színvonalát javítottuk. Központi forrás segítségével valamennyi intézményünk gyarapodott informatikai eszközökkel. Lehetőségeinkhez mérten az oktatási intézmények kötelező eszközjegyzékében meghatározott felszerelések beszerzésére is figyelmet fordítottunk.

A Tolna Megyei Önkormányzat intézményei már eddig is igyekeztek a szakmai kihívások elé menni.

Két középiskolánk – Ady Endre Középiskola és a Hunyadi Mátyás Középiskola – sikeresen pályázott a Szakiskolai Fejlesztési Programra, melynek révén jelentős eszközfejlesztéshez és módszertani felkészítéshez jutottak.

A Tolnai Lajos Gimnázium és az Ady Endre Középiskola, a Pedagógiai Intézet vezetésével részt vesz a kompetencia-alapú tanítás-tanulási módszer kipróbálását és elterjesztését célul tűző TIOK pályázaton.

Az Általános Művelődési Központ Térségi Iskola- és Óvodafejlesztő Központ (TIOK) kialakítására 149,9 millió Ft támogatást nyert el, 8 társintézmménnyel hozva létre konzorciumot, a kompetencia alapú oktatás kiszélesítésére.

Ugyancsak jelentős beruházási forráshoz jutottunk a Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola rekonstrukciójára elnyert 230 millió Ft címzett pályázat révén. Szeptemberben már a felújított kollégiumba költözhetnek a középiskola diákjai.

Az iregszemcsei és zombai gyógypedagógiai intézményekben a speciális nevelési igényű tanulók szakképzésének feltételeit alakítottuk ki. Az alkalmazott pedagógusok létszáma a tanévekhez igazodóan növekedett.

A Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnáziumban felmenő rendszerben fejlesztettük a dyslexiás gyermekek oktatását.

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a dombóvári székhelyű Többcélú Kistérségi Társulással, illetve az abban résztvevő településekkel megállapodott arról, hogy a Móra Ferenc Általános Iskola útján, a társulás megbízása alapján, vállalja az érintett településeken a logopédiai és a gyógytestnevelési feladatok ellátását. A feladat bővítéséhez szükséges személyi feltételek 2004. év őszén teremtdtek meg. A feladatvállalással az intézmény tanulólétszáma csökkenésének negatív hatásait

tudtuk kivédeni. Hasonló megállapodás született a tamási és bonyhádi Többcélú Kistérségi Társulással is a nevelési tanácsadói feladatok ellátásáról, melyet a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végeznek.

A pedagógiai szakmai szolgáltatás szakemberei új kihívás előtt állnak, hiszen a TIOK megvalósításával párhuzamosan az oktatás új módszertanát, a kompetencia alapú tanítás szemléletét kell meghonosítani az iskolák, illetve a pedagógusok körében. Ehhez régiós szintű jogosultságot is szereztek, mert HEFOP pályázaton elnyerték a pedagógusok ez irányú képzésének lehetőségét.

A Tolna Megyei Köznevelés-fejlesztési Közalapítvány alapvető feladata továbbra is, az alapító okiratban is megfogalmazott célok szerint a Tolna megyében működő köznevelési intézmények támogatása, a megyei, területi köznevelési együttműködésben cselekvően résztvevők szolgálata, továbbá a fejlesztési tervben megfogalmazott célok és feladatok hatékony és eredményes megvalósításának elősegítése.

A köznevelési Kuratóriuma az alapító okiratban és a fejlesztési tervben meghatározott feladatok megvalósulását pályázati támogatás formájában segítette.

A Kuratórium törekedett arra, hogy a megyében fellelhető összes, a fejlesztés szempontjából fontos, közneveléssel kapcsolatos feladat, illetve intézménytípus támogatására lehetőség nyíljon, az óvodától kezdve a gyógypedagógiai intézményeken és az alapfokú művészetoktatási intézményeken át a középfokú képzésig, a szakképzésig bezárólag.

b

A Tolna Megyei Önkormányzat a 2001 óta minden évben csatlakozott a „Bursa Hungarica” felsőoktatási ösztöndíjpályázathoz. Az eltelt időszakban évente átlagosan 700 Tolna megyei egyetemi és főiskolai hallgató részesülhetett összesen évi 7 millió Ft-os megyei ösztöndíj-támogatásban.

Kultúra, Sport

A kultúra területén a legnagyobb szakmai előrelépés a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban valósult meg. Közel 100 milliós pályázati támogatás segítségével 2005-ben új állandó kiállítás nyílt, mely az országban az egyik legkorszerűbb tárlat. A modern, egyszersmind múzeumbarát kiállítás-technikai megoldásoknak, és a megújult tartalomnak köszönhetően az elmúlt évben ugrásszerűen megemelkedett a múzeum látogatottsága.

Babits Mihály szülőházának szomszédságában – Szekszárd Megyei Jogú Város által megvásárolt és felújított épületben – létesült 2005-ben az Irodalom Háza, a Mészöly Miklós emlékkiállítás, amely számos, az irodalomkedvelő közönség aktív részvételére számító rendezvénynek ad helyet. A kiállítóhely időközben Baka István emlékszobával is bővült.

Az elmúlt évben a Wosinsky Mór Megyei Múzeum szerződést kötött az M6-os gyorsforgalmi út nyomvonalán végzendő megelőző régészeti feltárások megvalósítására. A megye régészetének történetében eddig páratlan nagyságrendű, szinte minden régészeti korra kiterjedő ásatások során nagy mennyiségű és igen jelentős tudományos értékkel bíró leletanyag került a múzeum gyűjteményébe.

Jelentős előrelépés történt az Ozorai Vár 2002. óta húzódó ügyében. Kezdeményezésünkre a Kincstári Vagyonigazgatóság a Műemlékek Állami Gondnokságának kezelésébe adta a megye egyik legjelentősebb műemlékét. A kialakításra kerülő reneszánsz kiállítás a térség és a megye számára is fontos idegenforgalmi vonzerőt jelenthet.

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár új létesítményben történő elhelyezése hosszú évek alatt csak a tervezésig jutott. A könyvtár épülete mellett megvásárolt ingatlan bár bizonyos feladatokra jól hasznosítható – 2006. nyaratól helyet ad az Általános Művelődési Központnak is – a könyvtári ellátás tárgyi feltételeiben nem jelentett érdemi elmozdulást. Ennek ellenére az intézményben színvonalas szakmai munka folyik. Egyre nagyobb teret kap a könyvtári munka elektronizálása. Területi feladatellátás terén kiemelkedő a mozgókönyvtári szolgáltatás megszervezése, melyet a szekszárdi és a paksi többcélú kistérségi társulás megbízásából végeznek. Szakmai segítségükkel folyamatosan újulnak meg a kistélepeleéseken a korszerűsített könyvtári helyiségek.

A Dél-Dunántúli Regionális Önkormányzati Társulás kulturális területen a levéltárak szoros együttműködését eredményezte. E forrásból sikerült továbbfejleszteni a mikrofilmes laboratóriumot, illetve az eredményes működés személyi feltételeit biztosítani.

A Kulturális Intézet a kistérségek kulturális ellátottságának javítását elsősorban a kistélepeleéseken megrendezett megyei művészeti találkozókkal, gálákkal segítette, melynek révén a közművelődési szempontból hátrányos települeéseken élők is színvonalas élményekhez juthattak. Közreműködésükkel Tolna megye 16 településén működött népfőiskola. Az intézet információs tevékenysége kibővült az ún. ERIKA (Egységesített Regionális Közművelődési Adatbázis) megyei adatainak feltöltésével is.

A Magyarországi Német Színház fenntartása 2004. január 1-jétől társulásban valósul meg. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata és a Tolna Megyei Önkormányzat részvételével megkötött társulási megállapodás értelmében a színház két fenntartója fele-fele arányban biztosítja az intézmény számára a működési célú állami támogatáson felül szükséges költségvetési támogatás fedezetét.

A megyei önkormányzat a különböző szintű jogszabályokban meghatározott kötelezettségeit teljesítve segítette a területén tevékenykedő 26 sportági szakszövetség működését, biztosította a Szövetségek Szövetségének működéséhez szükséges infrastrukturális feltételeket.

Sportintézete útján közreműködött a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében, segítette az egyesületekben a fogyatékkal élők sportját a Fogyatékkal élők Tolna megyei Sportszövetségén keresztül, évente megszerkesztette a megyei sportnaplót, amely tartalmazta a fogyatékkal élők rendezvényeit is, megszervezte és lebonyolította az utánpótláskorú versenyzők edzőtáboroztatását, elvégezte a szövetségi sportinformációs adatszolgáltatással

kapcsolatos adminisztratív feladatokat, évente elkészíttette Tolna megye Sportévkönyvét és megrendezte a legjobb sportolókat elismerő rendezvényeket.

A Tolna Megyei Diáksport Tanács közreműködésével segítette a sportági és iskolai versenyek területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását.

Fenti feladatok ellátásához a Közgyűlés költségvetési rendeletében évente támogatási keretet biztosított, melynek felosztását az Ifjúsági és Sportbizottság végezte a Közgyűlés által átruházott hatáskörben.

A Közgyűlés az országos gyakorlatot megvizsgálva, valamint a megye lehetőségeit is figyelembe véve 2006. évben döntött a megyei sportfeladatok ellátásának átszervezéséről, figyelembe véve azok hatékonyabb ellátásának lehetőségét.

Az önkormányzat kötelező és önként vállalt testnevelési és sportfeladatainak átvizsgálása, a sport civil szervezetei által végzett tevékenység, az infrastrukturális feltételrendszer biztosíthatósága és a gazdaságossági elemzések alapján optimális szervezeti megoldásnak találta a sportfeladatok többségének átadását Tolna Megyei Sportszövetségek Szövetségének.

Szerződő felek megállapodtak, hogy a sportrendezvények és versenyrendszerek támogatására az egyes szövetségek részére - a korábbi évekhez hasonlóan - az Önkormányzat a mindenkori költségvetési rendeletében meghatározott összeget biztosít, amelynek a felosztásáról az önkormányzat Ifjúsági és Sport Bizottsága a Szövetséggel egyeztetett javaslat alapján dönt.

A diáksporttal kapcsolatos feladatok ellátását az önkormányzat továbbra is az Általános Művelődési Központ közreműködésével kívánja biztosítani. Ennek fő oka, hogy a diáksport gyakorlatilag szorosan kapcsolódik a közoktatáshoz, ezért célszerű, hogy az egyes közoktatási feladatokat egyébként is ellátó ÁMK keretén belül maradjon.

Az elmúlt közel egy év alapján elmondható, hogy az önkormányzat kötelező sportfeladatai ellátásának átszervezése megfelelt az előzetes elvárásoknak.

A megyei önkormányzat feladatellátását szolgáló vagyontárgyak állapota

Az önkormányzati feladatellátást szolgáló épületek életkora igen széles skálán mozog a 1 évestől az 250 évesig terjed.

Az önkormányzat korlátozott pénzügyi lehetőségei miatt az állagmegóvásra biztosított keret olyan minimális mértékű, hogy a szükségesnél is kevesebb jogos igényt lehet belőle megvalósítani.

Szinte mindegyik intézményről elmondható, hogy energia felhasználása pazarló elektromos áram és szénhidrogének tekintetében is.

A régebbi épületek tetőfedése előregedett, gyakoriak a beázások és a külső leázások, minek következtében a homlokzatok állapota is leromlott, a korszerűtlen nyílászárók vetemednek és rosszul záródnak. A gépészetben a vizesblokkok gyors elhasználódása és gyakori meghibásodása okozza a legtöbb gondot, gyakoriak a szigetelési problémák.

Az akadálymentesítést 38 db épületnél oldottuk meg, azonban egyik intézmény akadálymentesítése sem 100%-ban megoldott.

Épületgépészetben is hasonlóak a problémák, mint az építészetben. Az új, illetve a közelmúltban felújított épületek kivételével előregedtek a gépészeti rendszerek. Az idősebb épületekben szinte folyamatosan előadódnak a csőtörések. A vizes berendezési tárgyak többsége felújításra szorul. Az ismeretlen nyomvonalon vezetett épületen kívüli, és épületen belüli többször átalakított megszüntetett (pangó) vezetékszakaszok problémát okoznak. A fűtési rendszerek korszerűtlenek, energiapazarlók. Egyes épületekben a fűtési rendszerek bármelyik pillanatban tönkremehetnek. (padlóban, távfűtő csatornában haladnak öreg vezetékek, nem ismertek az elhelyezkedésük).

Idegenforgalom

Tolna megyében jelentős mértékű idegenforgalmi fejlesztések valósultak meg az elmúlt években. Több, megyei viszonylatban nagy befogadó kapacitású szálloda, hotel került kialakításra, felújításra, illetve minőségi szolgáltatásokkal bővítették kínálatukat (Bikács-Kistapé, Simontornya, Tolna). Az elmúlt néhány évben növekedett a falusi vendéglátóhelyek száma is a megye több pontján. Több új múzeum, bemutatóhely létesült különböző helyszíneken, különböző témákban (irodalom, ökoturizmus, népművészet). Mindezek azt eredményezték, hogy Tolna megye vendégforgalmában pozitív változások észlelhetők néhány éve, de ennek ellenére pozíciója országos összehasonlításban nem javult jelentősen.

A kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma továbbra sem éri el az ország férőhelyeinek 5%-át. A vendégforgalmat tekintve a megye még kisebb arányban részesedik az országosból, annak ellenére, hogy néhány éve a belföldi vendégek száma mintegy 50%-os növekedést mutatott az előző évhez képest. A vendégek átlagos tartózkodási ideje sem éri el az országos átlagot. Az elmúlt évben jelentősen megnőtt az üdülési csekket elfogadó helyek száma, ami a belföldi turizmus élénkülését eredményezte.

A megye külföldi vendégforgalmát döntően a Németországból érkező vendégek alkotják. Emellett az Ausztriából, Hollandiából, Olaszországból érkező vendégek aránya mondható még jelentősnek. A külföldi turisták statisztikájában kismértékű csökkenés tapasztalható.

Területfejlesztés

A 2002-2006-ig a közigazgatási rendszer területi reformjaként a jogi szabályozások eredményeként megteremtődött a kistérségi és megerősödött a megyei szint mellett a regionális szint

A területfejlesztési rendszer felépítésében jelentős szerepe van a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításának. A módosítás új jogintézményként jelölte meg a kistérségi területfejlesztési tanácsot, amely a kistérségi területfejlesztési funkciók ellátásának színtere. A szabályozás megteremtette a kapcsolatot a települési önkormányzatok többcélú kistérségi

társulásáról szóló törvénnyel, hiszen meghatározza, hogy a kistérséghez tartozó valamennyi önkormányzat részvételével működő többcélú kistérségi társulás elláthatja a kistérségi területfejlesztési tanács feladatkörét.

A Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről szóló 2003. évi CXVI. törvény, valamint 65/2004 (IV. 15.) Korm.rendelet felhatalmazása alapján a helyi önkormányzatok 2004. évben pályázhattak többcélú kistérségi társulások támogatására. Cél, hogy javítsák a lakossági szolgáltatások színvonalát és egyben hatékonyabbá tegyék azok ellátását. A fenti szabályozási folyamatok eredményeként Tolna megye 5 statisztikai kistérségében megalakultak a Többcélú Kistérségi Társulások.

A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXXVII. törvény rendelkezési alapján a korábban a megyei területfejlesztési tanácsok hatáskörébe utalt decentralizált pénzeszközök a regionális fejlesztési tanácsok döntési jogkörébe kerültek át. Így megszűnt a megyei tanácsok pénzelosztó szerepe. Sőt az egész közigazgatási rendszerben elfoglalt helyük és szerepük súlytalanná vált, hiszen hatásköreit drasztikusan lecsökkentette. Attól, hogy a támogatások odaítélése a regionális fejlesztési tanácsok hatáskörébe került nem változott a korábban kialakított és jól bevált keretelosztás. A regionális fejlesztési tanácsok a rendelkezésre álló alapokat szétosztják a három megye között, majd leosztásra kerül kistérségi szintre. Az Európai Unió több esetben kifogásolta a területfejlesztési rendszer átalakítását, mivel sérül a szubszidiaritás elve.

Foglalkoztatás

Tolna Megye Foglalkoztatási Stratégiáját a Tolna Megyei Munkaügyi Központ, mint Főkezdvezményezett a Tolna Megyei Önkormányzat, mint Együttműködő partner készítette el, mely egy átfogó és pontos helyzetfelmérési és elemzési munka eredménye. A Stratégia több évre meghatározza a megyei foglalkoztatáspolitikai fő célkitűzéseit és irányait. A helyzetfelmérés rámutatott arra a jelenlegi tényre, hogy az optimális foglalkoztatási helyzet előállításához megyei szinten több mint 30 000 munkahely hiányzik.

A fenti problémát felismerve a 2004-es évben a Tolna Megyei Önkormányzat és a Tolna Megyei Munkaügyi Központ kezdeményezésére megalakult a KIÜT Tolna Megyei Foglalkoztatási Kht. A szervezet megalapítását a PRO-Tolna Betéti Társaság által elkészített szakmai tanulmány előzte meg, amely a munkaerőpiacról tartósan kiszorult, halmozottan hátrányos helyzetű Tolna megyei munkanélküliek foglalkoztatási lehetőségeinek feltárására irányult.

A társaság alapításával kapcsolatos feladatokat a Tolna Megyei Önkormányzat végezte, illetve koordinálta. Alapító tagjai az 5 Tolna megyei kistérség többcélú társulása és a megyei önkormányzat.

A kht. két és fél éves működése alatt több esetben nyújtott be pályázatot az NFT I. illetve az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány kiírásaira, de ezek jelentős javulást nem eredményeztek a foglalkoztatás területén, sőt a pályázatok többsége az első szűrőn sem ment át. A kht. a továbbiakban túlélésre rendezkedett be, mely idő alatt felélte teljes vagyonát. A kht. működtetéséhez szükséges tárgyi feltételek kialakítása megtörtént, a szakember gárda megtartásáról azonban nem gondoskodtak.

3.5 A TOLNA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KAPCSOLATRENDSZERE

A Tolna Megyei Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása érdekében folyamatosan együttműködik

- a megye 109 települési önkormányzatával,
- a többcélú kistérségi társulásokkal és a területfejlesztési társulásokkal,
- közhasznú társaságokkal és gazdasági szervezetekkel,
- decentralizált szervekkel,
- a megyében működő intézményekkel,
- szakmai kamarákkal,
- civil és érdek-képviselői szervezetekkel
- a történelmi egyházakkal.

Az önkormányzat nemzetközi kapcsolatait közvetlenül vagy nemzetközi szervezetekben való részvétele útján látja el.

A települési önkormányzatokkal és kistérségi-területfejlesztési társulásokkal a megyei önkormányzat a 2007-ben életbe lépő törvényi változásokig elsősorban területfejlesztési és vis-maior kérdésekben működött együtt a megyei területfejlesztési tanácson keresztül. A megyei területfejlesztési tanácsok hatáskörének elvétele után ezek az egyeztetések informálissá válnak. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatával kiemelt kapcsolatot ápol a megyei önkormányzat. Ennek érdekében megye-város egyeztető bizottságot működtetnek a közös feladatok ellátásának összehangolása érdekében.

A megyei önkormányzat két közhasznú társaság létrehozásában vett részt 2004-ben. A Tolna Megyei Turisztikai Kht. és a KIÚT Kht. résztulajdonosa a Tolna Megyei Önkormányzat.

A decentralizált szervek, így a Munkaügyi Központ, a Közigazgatási Hivatal, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, a Magyar Államkincstár, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, a Műemlékvédelmi Hivatal részint közvetlenül, részint közvetetten működnek együtt a megyei önkormányzattal, elsősorban konkrét szakmai kérdésekben.

Az intézmények közül elsősorban a megyei fenntartású intézményekkel van állandó és szoros kapcsolata a megyei önkormányzatnak. Ez a kapcsolat a kötelező fenntartói feladatokon kívül szakmai együttműködéseket jelent.

A szakmai kamarák segítségét elsősorban konkrét önkormányzati programok megalkotásakor, szakmai kérdésekben kéri a megyei önkormányzat. A Kereskedelmi és Iparkamarával a gazdaságfejlesztési elképzelések összehangolásában működünk együtt.

A civil szervezetekkel eddig főként az önkormányzati támogatásokon és rendezvények megszervezésén keresztül tartotta a kapcsolatot a megyei önkormányzat. Ennél intenzívebb kapcsolat még nem alakult ki. Az érdekvédelmi szervezetek véleményét szabályozott módon, az önkormányzati döntések meghozatala előtt rendszeresen kikéri a megyei önkormányzat. Ehhez egy egyeztető fórum is működik. A történelmi egyházakkal a kölcsönös kapcsolattartás volt a jellemző.

4. AZ ÖNKORMÁNYZAT 2007-2010. ÉVEKRE SZÓLÓ PROGRAMJA

4.1 GAZDASÁGI PROGRAM, PÉNZÜGYI POLITIKA

A Tolna Megyei Önkormányzat 2007-2010. évekre szóló gazdasági programját kedvezőtlen külső feltételek, már ma is ható és a következő éveket is jellemző restriktív gazdaságpolitikai kilátások ismeretében határozza meg.

A megyék létét megkérdőjelező törekvések sem pozitív üzenetek a középtávú célok kijelöléséhez, a programalkotáshoz.

A Tolna Megyei Önkormányzat felelőssége ugyanakkor ilyen környezetben sokkal nagyobb, mint lenne a mainál jobb feltételek mellett. Felelősek vagyunk a ránk bízott gondozottak, gyermekek, fiatal felnőttek, idősök, fogyatékosok és különféle betegségben szenvedő ellátottak életfeltételeinek alakításáért, a tanulni akaró diákok lehető legmagasabb színvonalú oktatásához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért. Fontos feladat hárul ránk a szakképzés jövőjének alakításában, a sajátos nevelési igényű gyermekek képzésében, a kollégiumok működtetésében. Gondoskodnunk kell a jövőben is a megye kulturális értékeinek megőrzéséről, a közgyűjtemények gyarapításáról, bővítéséről. Az eddigieknél nagyobb felelősségünk lesz a megye lakosságának egészségügyi ellátásában, a megyei kórház működtetésében, az egészségügyi ellátás színvonalának javításában.

A besűkült mozgástérben csak a célirányosabb és hatékonyabb forrásfelhasználás hozhat eredményeket.

A megyei önkormányzatnak a jövőben is az a legfontosabb törekvése, hogy koordinatív szerep vállalásával segítse a megye, azon belül a települések, a vállalkozások fejlődését, az önkormányzatok által nyújtott közszolgáltatások teljesebbé tételét. Közvetlen feladataink ellátása mellett ösztönözni, segíteni és támogatni fogjuk a közszolgáltatásokban érintett önkormányzatok, más fenntartók szakmai tevékenységét, a szolgáltatások fejlesztése, jobb ellátása érdekében. Kiemelt cél, hogy az önkormányzat és intézményei a lakossági igényeknek, elvárásoknak és szükségleteknek megfelelő színvonalú szolgáltatásokat nyújtson.

A megyei önkormányzatnak egyes szolgáltatások fejlesztése, átalakítása esetén érvényre kell juttatnia a megye lakosainak jövőbeni érdekeit, de ezzel egyidejűleg figyelembe kell vennie a ma ellátottak és a most tanuló diákok elvárásait és érdekeit is.

A megyei önkormányzatok és a települési önkormányzatok alapjogai egyenlők. Ugyanakkor a központi költségvetéssel fennálló, az átlagosnál is szorosabb és nagyobb pénzügyi függőség, forrásteremtő képességünk korlátozott volta jogaink gyakorlását keretek közé szorítja. Bár a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény egyértelműen rögzíti, hogy az önkormányzatok a feladatellátásuk módját és mértékét pénzügyi helyzetüktől függően maguk határozzák meg, folyamatosan olyan törekvésekkel szembesülhetünk, amelyek a feladatellátás módja tekintetében érvényes döntési szabadságot befolyásolni kívánják. Az önkormányzati törvényben rögzített feladatok és hatáskörök kiürítése is tapasztalható.

Ugyanakkor az önkormányzati feladatok és hatáskörök telepítése elsősorban ad-hoc jellegű pénzügyi szabályozókkal, pozitív és negatív pénzügyi ösztönzők igénybevételeivel zajlik, amelyek alkalmazása időleges és bizonytalan.

Ezért a következő évek céljait úgy kell kijelölnie az önkormányzatnak, hogy azok olyan alapvető értékeket és érdekeket szolgáljanak, amelyeket a napi érdekek változása nem, vagy kevésbé befolyásol.

Ilyen alapvető értéknek és érdeknek kell tekinteni az egészség megőrzését, a humánerőforrás fejlesztését, a sérült fiatalok és a gondozásra szoruló idősök, betegek segítségét, a megye gazdaságának fejlesztését, a munkahelyteremtést, az értelmes és hasznos munkavégzés lehetőségének biztosítását. Az önkormányzat anyagi eszközeit ezen alapvető értékek megőrzésére és fejlesztésére kell koncentrálni.

Az államháztartás kiadásainak és hiányának csökkentése a közösségi fogyasztás csökkentését is jelenti. Ennek tükrében a megyei önkormányzat a következő években forrásai folyamatos, évről évre bekövetkező csökkenésével, kedvezőbb esetben a források nominálértékének szinten tartásával számolhat. A forrásszabályozás elemeinek 2006. és 2007. évi változása a forráskivonás folytatását vetíti előre. A központi költségvetésből várható állami támogatás visszafogása, a személyi jövedelemadó bevétel mérsékelt növekedése vagy szinten tartása prognosztizálható.

A saját bevételt jelentő illetékbevétel alakulására a megyei önkormányzat ráhatása megszűnt. A megyei önkormányzatok alapvető forrásának volumene a költségvetés évenkénti szabályozásától függően változhat. Az illetékbeszedés költségeit a Kormány kontroll nélkül állapíthatja meg, az illetékelosztás elveit - törvényi garanciák hiányában – szabadon módosíthatja az Országgyűlés a költségvetési törvény elfogadásakor. Az illetékbevétel bizonytalan forrássá vált az önkormányzat számára, emellett megszűntették saját forrás jellegét, hiszen az önkormányzat elvesztette minden eszközét, amellyel e bevétel alakulását befolyásolni tudta. A központi költségvetés helyzete miatt a megyék illetékbevételének számottevő emelése a jövőben nem valószínűsíthető.

Az önkormányzat költségvetési forrásai közül - volumenét tekintve - legjelentősebb bevétel az Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszköz, amely az egészségügyi feladatellátást szolgálja. Az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak ez évi és jövőbeni csökkentése egyben az egészségügyi feladatokra fordítható források csökkenését jelenti, azaz a megyei önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához a következő években csak kevesebb bevételhez juthat. A 2006. évi részidőszaki forráskivonás 2007-ben az év egészében érezteti majd a hatását. Befolyásolni fogja – feltehetően többletforrás juttatása révén - az egészségügyi ellátásra felhasználható bevételeket a megyei kórház súlyponti kórházzá válása is. Ez a változás azonban feltehetően a források csökkenését csak mérsékelheti, de nem kompenzálja, ezért ebben az évben és a következő években is lényegesen kisebb forrástömegből kell a feladatellátás feltételeit biztosítani. Az ellátást igénybevevők számának csökkentése és a kapacitások visszafogása nagy valószínűséggel elkerülhetetlen lesz.

A ciklus időszakának egyik legjelentősebb kérdésévé válhat – a jogszabályi feltételek alakulásától függően – a ma még költségvetési szervként működő, hatalmas vagyoni értékkel gazdálkodó intézmény – nonprofit gazdasági társasággá alakulása.

Amennyiben a Kormány és az Országgyűlés a több biztosítós modell bevezetése mellett dönt, alapjaiban változhat meg az egészségügyi feladatellátás egésze.

Az említett, minden itt élő állampolgár életét befolyásoló változások hatása ma még nem becsülhető, de a folyamatban lévő előkészítő munkák miatt a bekövetkező döntési helyzetek előrevetíthetők.

A megyei önkormányzatnak és a megyei kórház vezetésének minden lehetséges eszközzel és döntés meghozatalával el kell érnie, hogy a megyei kórház működőképes, magas szintű ellátást biztosító egészségügyi centrum maradjon.

Az önkormányzat intézményi működési bevételeinek inflációt és a jövedelmi viszonyokat követő folyamatos karbantartása elemi érdekünk. A bevételek meghatározásakor a realitást és a biztonságot kell elsődleges szempontnak tekinteni. Működési bevételeink a jövőben is fontos szerepet játszanak a feladatok ellátásában, ugyanakkor alakulásuk csak a kiadások értékmegőrzéséhez járulhatnak hozzá, anyagi helyzetünk érdemi változását nem eredményezhetik.

Fejlesztési céljai megvalósításában, illetve a szakmai munka színvonalának emelésében a jövőben sem nélkülözhetjük a pályázatokon elnyerhető forrásokat.

Az Európai Unió Strukturális Alapjaiból a 2007-2013. években igénybe vehető források – jó célok, kidolgozott projektek és eredményes felhasználás esetén – dinamizálhatják a gazdaságot, segíthetik a leszakadó térségek felzárkózását, az infrastrukturális elmaradottság felszámolását, vagy javítását. Önkormányzatunk lehetőségei ugyanakkor e forrásokhoz való hozzáférésben korlátozottak. Fejlesztéseink, nagyobb volumenű beruházásaink megvalósítására csak akkor lesz esély, ha megtaláljuk azokat az együttműködésben rejlő lehetőségeket, amelyek keretében mi is részesei lehetünk egy-egy jelentős projekt megvalósításának.

Elsősorban a szakképzés fejlesztésében, az oktatás feltételeinek javításában, az előző fejlesztési időszakban előkészített szekszárdi terület – a volt laktanya ingatlan - közösségi célú hasznosításában, az egészségügyi ellátás feltételeinek korszerűsítésében és a Megyeháza új funkciójának kialakításában szeretnénk az uniós források adta előnyöket eredménnyel hasznosítani.

A szociális ágazatban elsősorban az alapellátás fejlesztése kap prioritást, melyhez az önkormányzat – az integrált ellátások fejlesztésével - a települési önkormányzatokkal való együttműködés keretében kapcsolódhat.

A címzett állami támogatás rendszere 2007. évtől megszűnt, új pályázat benyújtására nincs lehetőség. Emiatt olyan önkormányzati feladatok megvalósítására, amelyek nem illeszkednek az európai uniós operatív programokba, hosszú évekig nem lesz lehetőség.

A címzett állami támogatással folyamatban lévő beruházások még befejezhetőek. Címzett állami támogatással valósulhat meg 2008-ra a Balassa János Kórház „B” épületének, illetve a Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola kollégiumának 2007-ben lezáruló rekonstrukciója. 2009-től azonban erre a forrásra már nem számíthatunk.

A megyei területfejlesztési tanácsok pályázati forrásainak elvonása miatt beszűkült a kisebb volumenű beruházások, rekonstrukciók megvalósításához elnyerhető források köre is.

Ettől az évtől kezdődően a regionális fejlesztési tanácsok rendelkeznek azokkal a fejlesztési célú forrásokkal, amelyekkel az önkormányzati beruházások támogathatóak. A keretek ugyanakkor az igényekhez mérten szűkösek, emiatt azzal számolunk, hogy kisebb volumenben, a legfontosabbnak ítélt feladataink megvalósításához vesszük igénybe e pályázati lehetőséget.

Egyes ágazati feladatok fejlesztéséhez a minisztériumok által kiírt pályázatok nyújthatnak segítséget. Intézményeinket a jövőben is arra ösztönözzük, hogy szakmai tevékenységük anyagi hátterének bővítése érdekében önállóan éljenek a különféle pályázatok nyújtotta előnyökkel. Az intézmények forrásbevonását az önkormányzatnak is lehetőségeihez mérten támogatnia kell, indokolt esetben az önerő biztosításával.

Az önkormányzat forrásainak csökkenése vagy szinten tartása mellett kiemelt szerepe lesz a következő években is a kötelező feladatellátást nem szolgáló ingatlanvagyon hasznosításának. A mobilizálható vagyon köre korlátozott, egy-két jelentősebb értékkel bíró vagyonelem kivételével többségében kisebb értékű földterületből áll. Egyes vagyonelemek értékesítésével olyan többletforráshoz juthat az önkormányzat, amellyel a kötelező önkormányzati feladatellátás tárgyi feltételeinek javítása érhető el, ugyanakkor a vagyon mindenáron való eladása nem cél.

Az önkormányzati költségvetés egyensúlyának fenntartása, a fizetőképességünk és megbízhatóságunk megőrzése elsődleges prioritás. Pénzügyi helyzetünk javítása alapvető feladatunk. Céljainkat, feladatainkat úgy kell kijelölnünk és megvalósítanunk, hogy a biztonságos működés feltételeit minden körülmények között fenntartsuk. Ki kell alakítanunk a működés új formáit, a tartós fenntarthatóságra és a minőség növelésére kell törekednünk.

A költségvetés egyensúlyának megtartásában a hitelfelvételnek (kötvény kibocsátásnak) a következő években is kiemelt szerepe lesz. Fontosnak tartjuk, hogy az eladósodottság mértéke szinten tartható legyen. Anyagi helyzetünktől függően kerülhet sor a hitelállomány, illetve a hitelfelvétel volumenének mérséklésére.

A feladatellátás kereteinek, mértékének és módjának újragondolásával, majd a szükséges átalakítások végrehajtásával fokozatosan és következetesen közelíteni kell az egyensúlyi állapothoz.

A közszolgáltatásokat nyújtó intézmények és az önkormányzati hivatal működőképességének fenntartása mellett, fontosnak tartjuk az ellátás minőségének javítását is.

Minden területen kiemelt feladatnak tekintjük, hogy megőrizzük az eddig elért eredményeket, biztonságos működési feltételeket garantáljunk intézményeink számára.

A feladatellátás színvonalának érzékelhető változását azonban minden ágazatot, intézményt érintően nem tudjuk felvállalni. Anyagi eszközeinket elsősorban az egészségügyi ellátásra és az oktatás és szakképzés területére összpontosítjuk.

Mindkét terület – a műtőblokk ráfordításainak és jelentőségének elismerése ellenére is – kissé háttérbeszorult az elmúlt években. Az egészségügyi ellátás színvonalának emelése és az oktatás, képzés fejlesztése a jövőbe történő befektetés.

Elsődleges célunk, hogy a Balassa János Kórház „B” épületének rekonstrukciója 2008-ban sikeresen lezáruljon.

A járóbeteg szakellátásban érdemi előrelépést hozhat a rendelőintézet európai uniós forrással megvalósuló rekonstrukciója, melyhez az önkormányzat az önerőt biztosítja. E kiemelt fejlesztések mellett át kell tekinteni a megyei kórház jövőbeni működésének kereteit, meg kell határozni a gazdaságos működés paramétereit, végre kell hajtani a szükséges intézkedéseket.

Folytatni kell a feladatellátást szolgáló egészségügyi gép-műszer állomány fejlesztését, biztosítani kell az eszközök pótlását. Európai uniós források bevonásával folytatni szeretnénk a kórház épületállományának rekonstrukcióját, illetve az egészségügyi gép-műszer park fejlesztését. Az új feltételekhez igazodva aktualizálni kell az intézmény fejlesztési elgondolásait.

Az oktatási intézmények közül jelentős korszerűsítést nem igényel a Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola és az Ady Endre Középiskola és Kollégium. Ezekben az intézményekben az állagmegóvásra, az elavult szerkezetek, nyílászárók cseréjére, a tornatermek korszerűsítésére, a kihasználatlan terek új funkcióval való ellátására kell az erőforrásokat összpontosítani.

A tolnai Sztárai Mihály Gimnáziumban az állagmegőrző karbantartásról kell gondoskodni. A gyönki Tolnai Lajos Gimnázium kollégiuma rekonstrukcióra szorul. Az intézmény fejlesztésére a további feladatai ismeretében kerülhet sor. A Hunyadi Mátyás Középiskola épülete a legkevesbé alkalmas a feladatok maradéktalan ellátására. Az ingatlan fejlesztési igényével azonban a tervezett átszervezés miatt nem számolunk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek oktatását biztosító intézmények közül az iregszemcsei általános iskola és diákotthon esetében van szükség jelentős korszerűsítésre. A tárgyi feltételek javítására ütemezetten, kisebb lépésekben kerülhet sor. A Móra Ferenc Általános Iskola működési feltételei megfelelőek. A Berkes János Általános Iskola működtetésére keressük a végleges megoldást.

A szakképzés fejlesztése érdekében be kívánunk kapcsolódni a Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozását támogató európai uniós forrás felhasználását lehetővé tevő programba.

Folytatni kell a számítástechnikai és taneszközök fejlesztését, cseréjét. Rendszeres forrás biztosításával el kell érni, hogy a tanulási feltételekben érdemi változás következzen be, rendelkezésre álljanak azok a korszerű eszközök, amelyek az oktatás színvonalának megőrzéséhez, illetve javításához szükségesek.

A szociális ellátásban és gyermekvédelemben a megyei önkormányzat intézményeinél az elmúlt években látványos fejlődés következett be, mind a személyi, mind a tárgyi feltételekben. A szociális ellátást érintő jogszabályi változások ugyanakkor a jövőben a bentlakásos intézményi ellátás helyett az alapellátás fejlesztését preferálják, emiatt meglevő kapacitásaink további fejlesztése, bővítése nem indokolt. Az épületállomány állagmegóvása, az akadálymentesítés terén tapasztalható lemaradásaink pótlása, vagy az épület rekonstrukciók végrehajtása azonban ezt követően is a támogatandó célok közé tartozik. Elsősorban a tartósan fennmaradó, a funkciójának meg nem felelő létesítmények kisebb volumenű korszerűsítését kell prioritásként kezelni.

Az akadálymentesítési feladatok végrehajtásában érdemi változásra van szükség. A végleges működési engedélyek kiadását ma még gátló hiányosságok felszámolása is kiemelt feladatot jelent számunkra.

A gyermekvédelmi ellátásban a lakásotthonokban, gyermekotthonokban biztosított minőségi feltételek megőrzése a cél.

A közgyűjteményi intézmények közül az Illyés Gyula Megyei Könyvtár és a Tolna Megyei Levéltár megfelelő elhelyezése több mint egy évtizede megoldatlan, ezért kiemelt feladatnak tekintjük a Könyvtár és lehetőségektől függően a Levéltár működési feltételeinek megoldását. Érdemi elmozdulás ezeken a területeken akkor érhető el, ha európai uniós, vagy egyéb külső forrás bevonásával a fejlesztések anyagi háttere megteremthető.

A ciklus időszakában a vállalt célok és kötelezettségek messzemenő figyelembevételével el szeretnénk érni, hogy Szekszárd egyik legértékesebb, továbbfejlesztésre előkészített területe, a volt laktanya ingatlan – a város lakosságának és önkormányzatának egyetértésével találkozási pont – hasznosításra, beépítésre kerüljön.

A megyei önkormányzat intézményein keresztül a megye egyik legnagyobb munkáltatója. A foglalkoztatottak jól képzettek, magas színvonalú szakmai munkájukról számos alkalommal meggyőződhattunk.

A közszolgáltatások területén munkát vállalók áldozatkészsége és hozzáértése nélkül nem tudnánk teljesíteni a ránk háruló kötelezettségeket.

A következő években a megyei intézményekben foglalkoztatottak keresetének érdemi növelésére nem lesz lehetőségünk, saját forrásaink terhére a keresetek emelésére pénzügyi helyzetünk veszélyeztetése nélkül nem vállalkozhatunk. A közalkalmazottak és köztisztviselők munkájának elismerésére azonban egyéb eszközök is rendelkezésre állnak, amelyekkel a következő években szándékaink és lehetőségeink szerint kifejezhető a Közgyűlés elismerése a dolgozók által végzett munkáért.

Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a feladatellátás ésszerű és hatékony munkaszervezés mellett valósuljon meg, a foglalkoztatottak száma a szükséges és elégséges szintet ne haladja meg, de az alkalmazásban álló közalkalmazottak az önkormányzat és az adott intézmény céljait magukénak érezhessék, és munkájuk megbecsülését is tapasztalhassák.

A közszolgáltatások megújítása, átalakítása, vagy háttérbeszorítása természetesen a foglalkoztatottak számának csökkenésével járhat. Döntéseink során ugyanakkor figyelemmel kívánunk lenni arra, hogy a lehető legtöbb munkahelyet megőrizzük.

Meg kell teremteni a pénzügyi feltételeit a működési engedélyhez kötött szolgáltatások esetében a jogszabályokban előírt szakmai foglalkoztatotti létszám elérésének.

A megyei önkormányzatnak – kötelező feladatai révén is – felelőssége van a környezeti állapot alakulása, a környezettudatos szemlélet kialakulása terén is. Az előttünk álló ciklusban át kell tekintenünk a Tolna Megyei Önkormányzat által korábban elfogadott Környezetvédelmi Programot, indokolt esetben aktualizálni kell a program tartalmát. A program mentén – anyagi lehetőségeink szem előtt tartásával – előrelépést kell elérnünk a program végrehajtásában.

A megyei önkormányzat a jövőben is fontos szerepet szán a megye lakosságának életében is meghatározó civil szervezetekkel, kisebbségekkel, sportszervezetekkel kialakított kapcsolatának. E kapcsolatok fejlesztése, az együttműködés különböző formái nem nélkülözhetik az anyagi eszközök felhasználását sem.

Pénzügyi lehetőségeinktől függően támogatni kívánjuk a civil kezdeményezéseket, az értékmegőrzést, a hagyományok ápolását. Segíteni szeretnénk a diák- és szabadidősport megerősödését, a verseny és élsport fejlődését, eredményességének javulását.

Önként vállalt feladataink megtartása is komoly erőfeszítést igényel a források beszűkülése miatt, ennek ellenére arra törekszünk, hogy felkaroljunk minden olyan kezdeményezést, amely a megye társadalmi fejlődését, az összetartozást, a civil szféra megerősödését szolgálja.

A megye életében kiemelt fontossággal bír a munkahelyteremtés, a foglalkoztatottság alakulása. A megyei önkormányzat – a regionális átszervezés, a Megyei Munkaügyi Tanácsok megszüntetése miatt bár részben eszköztelenné vált – a kapcsolatok megújításával, a kistérségi és megyei önkormányzati együttműködés erősítésével, a szakképzés megújításával a jövőben is részt kíván vállalni a foglalkoztatás alakításában. A Kiút Kht. tevékenységének felélesztésével, aktívabbá tételével, pályázati források bevonásával elő kívánjuk segíteni a foglalkoztatás javítását.

Kötelező önkormányzati feladataink ellátása a jövőben is elsődleges feladatunk, önként vállalt feladataink felvállalása a kötelező feladatellátást nem veszélyeztetheti. Pénzügyi kereteinkre figyelemmel az aktuális éves költségvetésben határozhatjuk meg a feladataink rangsorát. Céljaink kijelölésekor és megvalósításakor a költségvetési egyensúly javítását, a fizetőképesség fenntartását elsődleges kötelezettségnek kell tekintenünk.

4.2 EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁS

A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza, mint a megye egyetlen súlyponti kórháza alapvető fontosságú a megyében élők egészségügyi ellátásában. A kórház működtetését az Országos Egészségbiztosítás Pénztár finanszírozására építve biztosítjuk. A kórházi és járóbeteg-szakellátás fejlesztéseit külső források (pl. uniós források) bevonásával valósítjuk meg. A kórház biztonságos működtetésével és a szükséges fejlesztések végrehajtásával a megyében élők korszerű és biztonságos egészségügyi ellátásának alapfeltételeit teremtjük meg.

Az egészségügyben zajló átalakítások következtében csökkenő központi finanszírozással és az ennek következtében kialakuló nehézségekkel kell számolnunk. Az állami feladatként meghatározott egészségügyi ellátás központi finanszírozásának biztosításához minden törvény adta lehetőséget megpróbál kihasználni a megyei önkormányzat. A cél egy kiszámítható és stabil központi finanszírozás elérése.

A megyei kórház 'B' épületének rekonstrukciója 669 millió forint összegű beruházás, amely címzett támogatásból valósul meg. Ez a sebészeti, a baleseti sebészeti, a gégészeti és az urológiai osztályt érinti. A cél, hogy az osztályok hotelfunkciója javuljon. Az átalakításoknak köszönhetően lehetőség nyílik majd a fertőzött betegek elkülönítésére is, úgynevezett izolált kórtermekben. A dolgozók a műtőblokkban és a régi épületben is komfortosabb körülmények között dolgozhatnak. A befejezés határideje 2008. vége.

A HEFOP 4.3. szűrőcentrum létesítésére kiírt pályázat eredményeként 2008. március 31-ig több szakmai területen tudjuk fejleszteni a betegellátást. Megújul a kardiológiai gondozó, az endoszkópos labor, sor kerül a tető és nyílászárók felújítására, valamint épületgépészeti munkák elvégzésére. A 700 millió forint összegű támogatáshoz az önerőt a Tolna Megyei Önkormányzat biztosítja.

A gazdasági egyensúly fenntartása mellett megvalósuló fejlesztések a Tolna megyében élő betegek egyre magasabb szintű ellátását eredményezik. Célunk, hogy az ebből adódó feladatokat maradéktalanul meg tudjuk oldani. A Tolna Megyei Közgyűlés egészségügyi és szociális bizottsága és hivatalának szakreferensei folyamatosan figyelemmel kísérik és segítik a fenti célok megvalósítását.

A szociális feladatellátás területén elkövetkezendő időszak legfontosabb feladata lesz a megyei önkormányzati kapacitások szűkítésének végrehajtása, a racionalizálási lehetőségek további kiaknázása.

Folytatni kell a tárgyalásokat Baranya megye, illetve Máza község önkormányzataival a mázai pszichiatriai részleg átvétele ügyében. Amennyiben ezen tárgyalások nem járnak sikerrel, elő kell készíteni a részleg megszüntetését, a betegek Bonyhádra és Bőlcskére történő áthelyezésével.

Fontosnak tartjuk, hogy a megmaradó intézmények épületi adottságai, tárgyi feltételei javuljanak, ennek végrehajtásához minden pályázati lehetőséget meg kell ragadni.

A megye gyermekvédelmi szakellátása intézményhálózatának átalakításával jelentősen javultak a gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló gyermekek és fiatal felnőttek életkörülményei. A gyermekvédelmi koncepcióban kitűzött célok elérését követően újabb feladatokat kell meghatározni, melyek a gyermekek érdekeit szolgálják:

- Külső férőhelyek bővítése a nevelőszülői hálózaton belül.
- A gyermekotthonok, lakásotthonok határozatlan idejű működési engedélyének megszerzése (tárgyi és személyi feltételek maradéktalan biztosítása).
- Szorosabbra kell fűzni a kapcsolatot a gyermekvédelmi alapellátás szakembereivel annak érdekében, hogy a szakellátásba került gyermekek visszakerülhessenek vér szerinti családjukba.
- Törekedni kell az informatikai rendszer fejlesztésére, a papír alapú dokumentáció visszaszorítására.
- Közös fenntartott speciális gyermekotthoni ellátó hálózat létrehozása a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás tagjaival.
- A társulást alkotó önkormányzatok együttműködési lehetőségeinek keresése a megyei területi gyermekvédelmi feladatok ellátásában.

4.3 KÖZOKTATÁS ÉS SZAKKÉPZÉS

A közoktatásban és a szakképzésben az elkövetkezendő néhány évben jelentős átalakulás várható. A tanulói létszám további csökkenése - 2001 és 2015 közötti időszakban, a közoktatásban lévő tanulók száma kb. 20%-al fog csökkenni - és az országos kompetencia mérések negatív eredményei sürgős változásokat követelnek a közoktatásban és a szakképzésben egyaránt.

Az elaprózott iskolarendszer gazdaságtalan fenntartása, a hátrányos helyzetű tanulók számának növekedése és nagy arányú lemorzsolódása az ország egyes részein már jelenleg is komoly gazdasági problémákat okoz. Az egész életen át tartó tanulás jegyében elkezdődött a szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti átalakítása.

Az új Országos Képzési Jegyzék kialakításával, a moduláris képzés bevezetésével a munkaerőpiaci igényeknek jobban megfelelő szakmastruktúra jöhet létre. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével várhatóan hatékonyabbá válik a tanítás-tanulás folyamata és ezáltal jelentősen fog csökkenni a tanulók lemorzsolódása is.

A megye gazdasági fejlődésének az alapja a jól képzett, kreatív, a mindennapi gazdasági igényeknek megfelelő munkaerő biztosítása.

Ehhez azonban ki kell alakítani azt a szakképző rendszert – a lehető legszélesebb szakmai kínálattal rendelkező iskola(ák), munkaügyi központ, kamara, gazdasági tanácsadó testület – amely mindezt képes kiszolgálni.

Mindezek figyelembevételével célszerűnek tűnik a három szakképző intézmény, az Ady Endre Középiskola, a Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola, és a Hunyadi Mátyás Középiskola összevonása, mellyel létrejöhetne egy egységes intézmény, amely biztosítaná az általános iskolát végzett tanulók szakmához jutásának lehetőségét, és a 2008/2009-es tanévtől a jelenleg három középiskolában tanuló diákok két épületben történő elhelyezését.

Az egységes iskola több szakmacsoportjában folyó oktatás nagyobb választási lehetőséget biztosítana a tanulóknak a szakképzésre, hatékonyabban lehetne megvalósítani a beiskolázásokat, az egységes tantestülettel jobban lehetne biztosítani a tanárok szakos ellátását, a közös vezetéssel pedig mindezt költségtakarékosabban lehetne működtetni. Mindeközben nem sérülne a jelenlegi szakképzés, sőt a gazdaság igényeit figyelembe véve még fejleszthető is lenne. Elképzelésünk helyességét támasztják alá azok a tények is, hogy a Hunyadi Mátyás Középiskola felújítása rövid időn belül elkerülhetetlen lenne, továbbá az intézmény nem rendelkezik tornateremmel, és a szakképzés időtartamának növekedése miatt a tankönyv kapacitását is bővíteni kellene.

A gazdasági igényeknek megfelelő szakember utánpótlás nem valósítható meg a képzési struktúra átalakítása és a szakképzés szétaprózottságának megszüntetése nélkül, ezért tartjuk fontosnak, hogy részt vegyünk a Térségi Integrált Szakképző Központ kialakítására irányuló pályázaton.

A TISZK kialakításának a célja, hogy a szakképző iskolák között az integrációs folyamat elinduljon, lehetővé váljon egy több funkciót felvállaló, közösségi igényeket kiszolgáló és a gazdasági változásokra érzékenyen reagálni tudó szakképző bázis, amelyhez szervesen kapcsolódik a vállalati gyakorlati képzés és a felnőttképzés is.

A tanulói létszám és a normatív támogatás folyamatos csökkenése a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását végző iskolák esetében is egyre nehezebbé teszi a fenntartónak a szakmai feltételek biztosítását. A sajátos nevelési igényű tanulók integrálására irányuló törekvések érintik a Móra Ferenc Általános Iskola és a Göllész Viktor Általános Iskola beiskolázását is. A szakértői és rehabilitációs bizottság 2007. november végéig elvégzendő vizsgálatainak eredményeit figyelembe véve intézkedni kell a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált oktatásáról. Emellett ki kell alakítani az integráltan nem nevelhető tanulók képzésének intézményi kereteit. A várható gyereklétszám ismeretében valószínűsíthető, hogy ezt a feladatot egy épületben is el tudjuk látni.

Keresni kell a megoldását annak is, hogy a Berkes János Általános Iskolába járó középsúlyos értelmileg akadályozott tanulókat Zomba-Paradicsompusztáról egy ingergazdagabb környezetbe, Szekszárdra helyezzük át.

Az oktatási intézményeinkre is új feladatok várnak. Meg kell teremteni az új OKJ szerinti képzések beindításának személyi és tárgyi feltételeit, be kell vezetni a moduláris képzést és a kompetencia alapú oktatást, valamint biztosítani kell, hogy a pedagógusok megismerhessék az új tartalmi és módszertani követelményeket.

A Köznevelési Kézikönyv Kuratóriuma továbbra is egyik fő céljának tekinti, hogy az alapítvány által biztosított forrásokból folyamatosan olyan szakmai fejlesztések valósulhassanak meg, melyekre normatív támogatás nem, vagy csak kisebb nagyságrendben igényelhető, és amelyek finanszírozására - főleg a kisebb települések intézményfenntartóinak - egyébként nem lenne lehetőségük.

4.4 KULTÚRA, SPORT

Továbbra is fontosnak tartjuk, hogy kulturális intézményeink színvonalas működésével járuljunk hozzá a megyében élők identitásának erősítéséhez, a kulturális értékek megőrzéséhez, a mai kor kihívásainak megfelelő információ és ismeretanyag biztosításához.

Legfontosabb célunk közé tartozik az Illyés Gyula Megyei Könyvtár korszerű épületének megvalósítása. Az eddig elkészült több terv közül az intézmény saját helyén való bővítése tűnik a legjobb megoldásnak, hiszen a tervezés ebben az esetben van a legelőrehaladottabb állapotban, és a könyvtári szakemberek szempontjainak is ez felel meg leginkább.

A Tolna Megyei Levéltárnak jelenleg otthont adó Vármegyeháza épületében a városközpont-fejlesztési elképzelésekhez igazodó funkciók kerülnének kijelölésre, ezért az intézménynek a raktározási igényeket is hosszú távon kielégítő végleges helyet kell keresnünk.

Folytatni szeretnénk múzeumi területen a kiállítások megújításának sorát. A Simontornyai Vármúzeum új kiállításának megvalósításához pályázati forrás bevonását tervezzük.

Ösztönözni kell, hogy a közelgő Babits évforduló idejére a Babits Emlékház méltó állapotban várja a látogatókat.

Továbbra is fontosnak tartjuk kulturális intézményeink térségi szerepének erősítését.

A Közgyűlés lehetőségeihez képest 2007. évi költségvetési rendeletében is biztosította a sportfeladatok ellátásához szükséges fedezetet úgy a Sportszövetségek, mind a Diáksport Tanács tekintetében. A működés színvonalát, valamint a rendezvények számát évek óta nagymértékben befolyásolja a központi támogatás feltételezett megléte, annak nagyságrendje, illetve a támogatás felhasználhatóságának időpontja. Központi támogatás nélkül a szabadidős és tömegsportrendezvények megszervezésére csak igen korlátozott számban van lehetőség.

Továbbra is igen nagy igény van a megyében megrendezendő nemzetközi és országos nagyrendezvények pályázati úton való támogatására, az utánpótlás edzőtáborok támogatására, valamint az egyes sportági szakszövetségek működésének segítésére.

Az elmúlt években több közgyűlési határozat és együttműködési megállapodás biztosította a megyében élő kisebbségekkel való folyamatos kapcsolattartást, illetve azok támogatásának lehetőségeit és formáit. A megye területén alakult kisebbségi önkormányzatok működéséhez a Közgyűlés mindenkor költségvetési rendeletében biztosított támogatást.

Fentieken túl a Közgyűlés létrehozott egy ösztöndíjalapot, melyben roma származású tanulók érettségít adó oktatási intézményekben való továbbtanulását kívánta támogatni.

A Közgyűlés a 2007. évi költségvetési rendeletében biztosított támogatással kívánja továbbra is segíteni a kisebbségek tevékenységét kiemelt figyelmet fordítva a márciusban megválasztott német, illetve roma kisebbségek megyei önkormányzataira.

A roma tanulók számára létrehozott ösztöndíjpályázat működtetését továbbra is fontosnak tartjuk.

BERUHÁZÁSOK

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény előírásai alapján meg kell oldani az akadálymentesítést 2010. január 1-jéig. Az akadálymentesítési munkák megvalósítása közel 500 millió Ft-ot igényel.

Hatékony energia felhasználást szorgalmazva felül kell vizsgálni az energia felhasználás körülményeit és a tények birtokában meg kell kezdeni a fűtésrekonstrukciós munkákat, az elektromos hálózatot teljes egészében vagy részben korszerűsíteni kell.

Az épületek nyílászárói elavultak, azok cseréje nem csak energiamegtakarítás szempontjából kívánatos. Az épületek külső falainak hőszigetelő képessége nem megfelelő. A hőszigetelő réteg kiépítésével az energia megtakarításon túl, a kiépítés módjától függően – az épület homlokzat felújítása is megtörténhet.

A vizesblokkok szerelvényezése, burkolata már évek óta nem elégíti ki az ide vonatkozó normákat. A gyakori csőtörések, dugulások elhárítása miatt többletkiadások jelentkeznek, így a szennyvíz és ivóvíz bekötő vezetékek cseréjét meg kell oldani. Térburkolat építését a csapadékvíz elvezetéssel együtt szorgalmazni kell annak érdekében, hogy az épületek állagát megóvjuk ill. további károsodás ne érje azokat. Az épületben levő helységek a funkciójukat elláthassák. Valamennyi intézménynek karbantartási szerződést kell kötni az üzemelő gázkészülékekre.

A vagyonvédelem maradéktalan ellátása érdekében a kerítések felújítása, riasztóberendezések telepítése szükséges. A villámvédelmi rendszerek felülvizsgálata, valamint automatikus tűzjelző berendezés kiépítése a 2/2002. BM rendelet figyelembe vételével szükséges.

A fent vázolt megoldások nem csak hosszú távon jelentenek megtakarítást, hanem a fenntartási kiadások csökkenése mellett az épületet használók komfortfokozata nagyságrendekkel változik.

IDEGENFORGALOM

Tolna megye összességében kedvező turisztikai adottságokkal rendelkezik, amelyek megfelelnek a turisták napjainkban Európa-szerte megfigyelhető igényeinek és motivációinak: nyugodt természeti környezet, kulturális értékek, néprajzi hagyományok, kétezres éves borkultúra kiváló borokkal.

Ahhoz, hogy ezek az értékek a turizmus szempontjából is a legoptimálisabban kerüljenek kihasználásra, szükséges:

- a keresletnek megfelelő beruházás, illetve szolgáltatásbővítés
- PI: a nagyobb városokban olyan szálláshelyek, szállodák, amelyek korszerű technikával felszerelt konferenciatermekkel, valamint wellness szolgáltatásokkal rendelkeznek.
- a turisztikai infrastruktúra fejlesztése
- PI: az úthálózat korszerűsítése és bővítése, valamint településeket összekötő kerékpárutak kialakítása.
- következetes marketingtevékenység

- PI: az értékeket bemutató kiadványok készítése és ezek eljuttatása a potenciális turistákhoz, turisztikai honlap működtetése.

A fenti célok megvalósítását a Turisztikai Kht. szakemberei révén segítjük. Fontosnak tartjuk, hogy a pályázati lehetőségek eljussanak az idegenforgalom területén szerepet vállaló intézményekhez, magánszemélyekhez, de elengedhetetlen a fejlesztések koordinációja is, ugyanakkor eredményes marketing tevékenységet sem lehet folytatni az érdekeltekkel való egyeztetés nélkül. Szorgalmazzuk, hogy a jelentős turisztikai projektek épüljenek be a helyi és térségi fejlesztési tervekbe.

A turizmus tervezett fejlesztésének köszönhetően az ide látogató vendégek számának és így az önkormányzatok bevételeinek emelkedése, az igénybe vett szolgáltatások következtében az érintett vállalkozások bevételeinek növekedése várható. Az átlagos tartózkodási idő csökkenő tendenciájának megállítása, illetve visszafordítása nehéz feladat, mivel világviszonylatban megfigyelhető jelenség, hogy a turisták évente inkább többször utaznak és egy-egy alkalommal egyre kevesebb időt töltenek el az adott desztinációban.

4.5 TERÜLETFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETVÉDELEM

A területfejlesztés pontosan az a feladat, ami valódi tartalommal megtöltve alkalmassá teheti a megyei önkormányzatot egy olyan közigazgatási struktúrában való működésre, melyben – a helyi önkormányzatokkal történt feladatmegosztás keretében, koordinátorként, mellérendelt módon – tényleges, érdemi eredményeket tud produkálni akár a gazdaságfejlesztés, akár az érdekképviselő oldaláról.

A Tolna Megyei Önkormányzat feladata ezen a téren a jövőben - mind az Ötv., mind a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvényben foglaltak mellett – a területfejlesztés terén működő szakmai szervezetekkel való egyeztetés, koordináció, a kistérségi és regionális szint közötti kommunikációs híd szerepének betöltése.

Ezzel a feladatával elősegítheti az ágazati operatív programok és a regionális program keretein belül megjelenő pályázati kiírásokon való eredményes szereplését a településeknek, a kistérségi társulásoknak, valamint magának a Megyei Önkormányzatnak.

A Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2007. február 14-én elfogadta Tolna megye 2 éves akciótervét, mely a fejlesztési irányokat tartalmazza a 2007-2008-as időszakban.

FOGLALKOZTATÁS

A 2007-2013-as időszakban az alábbi célkitűzések megvalósításában és annak koordinálásában kiemelt szerep jut a Kiút Kht.-nak:

- olyan komplex gazdaságfejlesztési-foglalkoztatási rendszer működtetése, amely működési és kommunikációs mechanizmusai révén képes a – helyi gazdasági és közszereplők széles körű bevonásával – a mindenkori

elképzelések, kezdeményezések megvalósítható projektté formálására, és a megyei/regionális foglalkoztatási stratégiával összhangban a konkrét foglalkoztatási program megvalósulásának támogatására;

- a megye kohéziójának erősítése; a vállalkozói és közszféra együttműködésének javítása, segítése a kölcsönös érdekek alapján;
- a foglalkoztatás bővítése;
- a vállalkozói környezet javítása;
- a mikro és kisvállalkozások szervező erejének növelése;
- a képző intézmények munkaerő-piaci igényekhez való alkalmazkodóképességének növelése;
- a munkaügyi központ és az önkormányzatok, illetve a civil szervezetek által végzett munkaerő-piaci reintegrálás eredményességének növelése;
- a közhasznú foglalkoztatás megújítása.

A Kht.-én keresztül a megyei önkormányzat valamint az 5 kistérség képviselőjének partneri együttműködést kell kialakítani és megvalósítani a szektor egyéb szervezeteivel.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A környezetvédelemben a Tolna Megyei Önkormányzatnak szerepet kell vállalnia a tudatformálásban, az információ-szolgáltatásban, az oktatásban, közösségi programok szervezésében, valamint az érdekérvényesítésben.

Nagy jelentőségű a környezet-tudatosságnak a köztudatba való beemelése felvilágosító, oktató és átfogó népszerűsítő politikával. A településekkel egyeztetett és az általuk is támogatott megyei környezetvédelmi célkitűzések megvalósítása során a Megyei Önkormányzatnak koordinatív, együttműködő, támogató, képviseleti jellegű szerepet kell kialakítania.

A megfelelő minőségű közüzemi ivóvízellátás biztosítása érdekében megyei önkormányzati szinten célszerű kezdeményezni a Dél-Dunántúli Ivóvízminőség-javító Program Tolna megyei előkészítését és koordinálását főként a feladattal érintett kistérségek esetében.

Kiemelt fontosságú feladat a belvízzel érintett és veszélyeztetett területek mentesítése, a dombvidéki vízrendezés, és a holtágak rehabilitációja.

Kezdeményezni kell a közműves szennyvízelvezető és tisztítóművel gazdaságosan el nem látható településeken az Egyedi Szennyvízkezelési Nemzeti Megvalósítási Programban megfogalmazott feladatok és lehetőségek állami pályázati rendszerének igénybe vételét. A feladat megvalósítása érdekében koordinációs tevékenységével a megyei önkormányzat elősegítheti a 2000 LE alatti települések társulását.

Koordináló szerepet kell vállalni a szennyvíztisztító-telep tulajdonosok, üzemeltetők és a potenciálisan ellátható települések között annak érdekében, hogy a kapacitás kihasználtságát növeljük azokon a telepeken, melyek alkalmasak a szippantott szennyvíz fogadására.

A hulladékgazdálkodás területén a már felhagyott, illetve a közeljövőben bezárásra kerülő lerakók közül nagyjából 30 lerakó rekultivációja valósul meg a regionális

rendszerek keretében, a többi lerakó rekultivációjára az önkormányzatoknak nincs forrása. Ezért megyei szinten kezdeményezni kell a megye lerakóira vonatkozó rekultivációs terv készítési és rekultivációs kivitelezési feladatok állami pályázati rendszerének kialakítását.

A biológiailag lebomló szerves hulladékok lakossági komposztálásnak előmozdítása érdekében célszerű megyei komposztálási programot indítani. Ezen kívül meg kell vizsgálni a szennyvíziszapok és egyéb, magas szerves anyag tartalmú hulladékok energetikai hasznosításának lehetőségét is.

A megye mezőgazdaságára vonatkozóan, mivel az állattenyésztés gyors felfutása a közeljövőben nem várható, ezért a növénytermesztés kedvezőtlen szerkezetén a bioenergiát szolgáltató növények területi növekedése hozhat kedvező változást. A kérdéskör jobb átláthatósága érdekében a megyében fel kell mérni a biomassa hasznosításának helyzetét és lehetőségeit.

4.6 KÜLKAPCSOLATOK

2006-2010 között a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a korábban létrehozott, partneri okirattal megerősített partnerkapcsolatait fenn kívánja tartani. Ezeket szándékában áll a meglévő megállapodások alapján folytatni, tovább erősíteni, valamint a kapcsolatokban együttműködő partnerek körét bővíteni.

A 2002-ben újak számító francia, valamint az elmúlt ciklusban indított horvát partnerek esetében az együttműködés további fejlesztésére van szükség, mert ezek a kapcsolatok az elmúlt évek során visszafejlődtek, eredményt nem hoztak. A horvát partnermegye esetében a borász-képzés, valamint a Szekszárdon létrehozandó borakadémia kialakítása alapozhatná meg a jövőbeni együttműködést, hozhatna eredményeket. A horvát fél ugyanis rendelkezik hasonló intézménnyel és az ott megszerzett tapasztalatok, tudás, Tolna megyében is jól hasznosíthatók lennének. Az intézmények közötti együttműködés továbbá lehetőséget biztosítana a jövőben a szakemberek cseréjére is.

Tolna megye két legintenzívebben működő, legtöbb eredményt felmutató kapcsolata a németországi Main-Tauber járással, illetve Bautzen járással ápoltt partnerség. Ezek az eredmények példamutatóak, melyeket a jövőben megtartani, illetve a lehetőségekhez mérten fejleszteni kell.

A kínai, szecsuáni kapcsolatok alakulását továbbra is nagymértékben befolyásolja a földrajzi távolság, valamint a tartomány és a megye közötti jelentős méretbeli különbség.

West-Sussex grófsággal az együttműködés az elmúlt időszakban elsősorban szociális téren, intézmények között erősödött. Ezek fenntartása és továbbfejlesztése a jövőben is indokolt lenne. Megfontolandó továbbá Európai Unió programokban, projektekben történő közös együttműködés és pályázás, melyre az angol partner részéről igény mutatkozott.

Az elkövetkező időszak alatt a külkapcsolatokat a Közgyűlés a tevékenységek megvalósítása érdekében a megye többi településével együttműködve kívánja

megvalósítani úgy, hogy abból mind a megye, mind pedig a települések profitálni tudjanak.

A külkapcsolatok terén a következő évek feladata lesz a civil együttműködések, valamint a gazdasági terület erősítése, az ezen a téren hiányzó kapcsolatok pótlása, amely Tolna megye többi települése számára is lehetőségeket biztosíthatna.

Tolna megye tekintetében a turisztika gazdasági kitörési pontot jelenthet. A Turisztikai Kht.-vel együttműködésben lehetőség mutatkozik a partnerek bevonására, a külkapcsolatok ilyen irányú fejlesztésére is. Szükséges lenne egy, az egyes partnerek igényeihez szabott speciális turisztikai kínálat összeállítása, esetlegesen a partnerek turisztikai kínálatának magyarra történő fordításában és terjesztésében való közreműködés. A korábbi évek tapasztalatai alapján (Alba megyei kínálat a Szekszárd Expon) Tolna megye lakosságának erre lenne igénye.

A partnerkapcsolatok új vonalát a már kialakult és jól működő kulturális együttműködések további erősítését jelentheti a partnermegyék bevonása az „Európa kulturális fővárosa 2010” rendezvénysorozatának előkészítésébe valamint programjaiba.

Tolna megye három nemzetközi szervezetben, az Európai Régiók Gyűlésében, a Duna Menti Tartományok Munkaközösségében valamint az Európai Bortermelő Régiók Gyűlésében rendelkezik tagsággal. A továbbiakban is nagyon fontos a szervezetek bizottságainak munkájában történő aktív részvétel, a programokba való bekapcsolódás és Tolna megye képvisellete.

4.7 TÁRSADALMI KAPCSOLATOK ÉS NYILVÁNOSSÁG

A Tolna Megyei Önkormányzat célja, hogy kapcsolatrendszerén keresztül növelje szerepét és ezáltal a megyei identitás erősödéséhez is hozzájáruljon. A kapcsolati háló fejlesztését a partneri együttműködés szem előtt tartásával az eddigieknél hatékonyabb érdekképviselési tevékenységgel kívánjuk megvalósítani.

A települési önkormányzatokkal és a többcélú kistérségi társulásokkal, a kisebbségek választott testületeivel, a történelmi egyházakkal, a civil szervezetekkel, a sajtóval, a megyei fenntartású intézményekkel, a megyében működő vállalkozásokkal kialakult kapcsolatok bővítését szeretnénk elérni, az eddigieknél közvetlenebb formában és újszerű kezdeményezések által.

A települési önkormányzatokkal és a többcélú kistérségi társulásokkal való együttműködés formális elemei közé tartozik a többcélú kistérségi társulások elnökeinek részvételével zajló Kistérségi Fórum, amely területfejlesztési kérdések megvitatására és a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanácsban képviselendő megyei álláspontok egyeztetésére biztosít lehetőséget. Ezt a fórumot a jövőben is működtetni szükséges. A kapcsolattartás másik formális eleme a megye-város egyeztető bizottság, amelynek egyik legfontosabb célja, hogy a megye, illetve a megyeszékhely által fenntartott intézmények minél magasabb színvonalon lássák el feladataikat, ezáltal hozzájárulva a Szekszárdon élő polgárok életminőségének javításához. Az ehhez szükséges feltételek – szükség szerinti közös – biztosítását kell a két önkormányzatnak vállalnia. Az uniós támogatások megszerzése érdekében

szükség lehet közös projektek megvalósítására, melyek egyeztetését is ezen a fórumon kell lefolytatni. A kapcsolattartás informális elemei közé tartoznak a közgyűlés elnöke által kezdeményezett rendszeres találkozások, megbeszélések a városok polgármestereivel. Ez újabb lehetőséget biztosít arra, hogy a megyei önkormányzat pontos és aktuális képet kapjon a kistérségi központok problémáiról, fejlesztési elképzeléseiről annak érdekében, hogy azok megoldására, megvalósítására a legjobb megoldást találjuk közös erővel. A városi önkormányzatok mellett a községek polgármestereivel is rendszeres találkozási alkalmakat szeretnénk kialakítani, melynek leghatékonyabb módja, a kistérségi szinten szervezett informális tanácskozások.

A megyei fenntartású intézményekkel való kapcsolattartás legintenzívebben elsősorban a hivatal szakreferensein keresztül valósul meg. Ezen túlmenően szükséges, hogy a tisztségviselők személyesen is megismerjék és felmérjék az intézmények helyzetét, esetleges fejlesztési elképzeléseit. Célunk aktív, a kölcsönös párbeszéden alapuló együttműködés biztosítása.

Tolna megye sokszínű nemzetiségi életéből adódóan kiemelten kezeljük a kisebbségekkel való kapcsolattartást. Ennek érdekében - együttműködve a Tolna Megyei Önkormányzat Általános Művelődési Központjával – létrehoztuk a nemzeti és etnikai területi kisebbségi koordinátor intézményét, mellyel célunk a kisebbségi ügyek folyamatos figyelemmel kísérése és segítése. A megyei önkormányzat törvényi kötelezettségéből eredően biztosítjuk a megyei cigány és a német kisebbségi önkormányzat működéséhez szükséges feltételeket. A roma szervezetek számát és súlyát figyelembe véve a költségvetésben elkülönítetten biztosítunk számukra anyagi támogatást, mellyel az érdekképviselői tevékenységüket és identitásuk erősítését kívánjuk segíteni.

A Tolna Megyei Önkormányzat költségvetésében az e célra biztosított források felhasználásával kívánjuk anyagiakban is segíteni a megyében működő civil szervezetek céljainak megvalósulását. A civil szervezetek munkájának fontosságát elismerve, 2007-től minden évben díjazzuk a megye legaktívabb és a közjó érdekében a legtöbbet nyújtó civil szervezeteket. „Az Év Tolna Megyei Civil Szervezete” cím az erkölcsi elismerésen túl, anyagi támogatást is jelent a címet elnyerő szervezetnek. Formális kapcsolattartás kialakítását kezdeményezzük a megyei civil fórum életre hívásával. Ebben a munkában a települések polgármestereitől érkező információkra, adatokra támaszkodunk. A civil fórummal a megyében működő civil szervezetek koordinációját, a civil szféra hatékonyabb érdekérvényesítését kívánjuk elősegíteni. A civil fórum célja, hogy a kistérségeken működő és eddig periférián lévő civil szervezetek bekapcsolódjanak a megye információ-áramlásába és ezáltal lehetőségeik bővüljenek tevékenységeik fejlesztésére.

A történelmi egyházakkal, így a római katolikus, az evangélikus és a református egyház megyei vezetőivel személyes kapcsolat kialakítására került sor. A kereszténydemokrácia értékrendjén, a közös célok megvalósítása érdekében az eddigieknél szorosabb kapcsolatot kívánunk ápolni az egyházak vezetőivel, lelkészeivel és hitoktatóival. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten segíti, hogy az

egyházak feladataikat, küldetésüket teljesíteni tudják a kölcsönös tisztelet és megbecsülés jegyében. Ezeknek az alapelveknek a figyelembevételével törekszünk a társadalmi közösségek és ezáltal a társadalmi szolidaritás megerősítésére.

A Tolna Megyei Önkormányzat – ahogy azt minőségpolitikájában is kiemelte – szükségesnek és nélkülözhetetlennek tartja a lakosság tájékozódásának segítségét a nyilvánosság adta lehetőségeken keresztül. Ez részint saját eszközeinken, részint a médián keresztül valósítható meg. Célunk, hogy rendszeres és kiszámítható legyen az önkormányzat és a média közötti kapcsolat. Egyben arra is törekszünk, hogy új kezdeményezések által a média munkatársai még szorosabb kapcsolatba kerüljenek a megyei önkormányzattal. A Tolna Megyei Önkormányzat vezetése elismerve a média a megye közéletében betöltött szerepét, „Az Év Tolna Megyei Újságírója” címet alapít a hiteles és korrekt tájékoztatás előmozdítása érdekében. A minél szélesebb körű és gyorsabb információ-továbbítás érdekében az önkormányzat hivatalos weblapját korszerűsíti, bővíti és folyamatosan aktualizálja. Célunk, hogy a Megyei Napló című, az önkormányzat által támogatott közéleti lap példányszáma és olvasottsága növekedjen, annak érdekében, hogy a megyében élők mind nagyobb arányban értesülhessenek a megyei önkormányzat és intézményei munkájáról.

A megyei önkormányzat a rendelkezésére álló eszközeivel segíteni fogja a megyei közszolgáltatások fejlesztését, ezen keresztül a polgárok életminőségének javítását. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2007 és 2010 közötti időszak céljainak és feladatainak megvalósításában partneri együttműködést ajánl mindazoknak, akik a megyében élők érdekében, felelős gondolkodás mellett közös ügyeink előmozdítását szeretnék szolgálni.